

VINERI • 22 APRILIE 2005 • ANUL LV NR.16

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

„Undă verde” aderării României la Uniunea Europeană

„În această cameră îmi amintesc de traiul strămoșilor mei”

„Am intrat în Uniunea Europeană, dar încă n-am ajuns”

CALENDAR ORTODOX

25 aprilie, luni – Sf. Apostol și Evanghelist Marcu; †) Sfântul Cuvios Vasile de la Poiana Mărului.
26 aprilie, marți – Sf. Sfințit Mucenic Vasile, Episcopul Amasiei; Sf. Glafira și Cuv. Iusta.
27 aprilie, miercuri – Sf. Sfințit Mucenic Simeon, ruda Domnului.
28 aprilie, joi – Sfinții Apostoli Iason și Sosipatru. **Denia celor 12 Evanghelii**
29 aprilie, vineri – Sfinții 9 Mucenici din Cizic; Cuv. Memnon Mărturisitorul. (Zi aliturgică). **Denia Prohodului Domnului**
30 aprilie, sâmbătă – Sf. Apostol Iacob, fratele Sfântului Apostol Ioan, fiii lui Zevedeu
1 mai, duminică – (†) **Învierea Domnului – Sfințele Paști Duminica Sfinței Învieri**. Toate ale Praznicului: Ap. Fapte 1, 1-8; Ev. Ioan 1, 1-17

AGENDĂ

25 aprilie

1874 – la Bologna, Italia, s-a născut *Guglielmo Marconi*, inventatorul radioului (Premiul Nobel, 1909).

26 aprilie

1922 – s-a născut poetul *Ștefan Augustin Doinaș*.
1963 – a murit poetul, prozatorul și dramaturgul *Vasile Voiculescu*.

27 aprilie

1872 – a murit, la București, *Ion Heliade Rădulescu*, ctitor al culturii române moderne, care a adus contribuții fundamentale la întemeierea învățământului în limba română.

28 aprilie

1908 – a luat ființă *Societatea Scriitorilor Români*, a cărei prim-președinte a fost Cincinat Pavelescu.

29 aprilie

1918 – s-a stins din viață, la Iași, *Barbu Ștefănescu Delavrancea*, dramaturg, prozator, poet, orator și avocat, remarcabil gazetar, desenator și grafician.

30 aprilie

1881 – s-a desfășurat *conferința de la Sibiu* a cercurilor electorale ale românilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, care a hotărât unificarea Partidului Național Român din Banat și Ungaria cu Partidul Național Român din Transilvania într-un singur partid, cu numele acestuia din urmă.

1 mai

1896 – s-a născut, la București, *Mihai Ralea*, filosof, psiholog, sociolog, estetician, critic literar.

România – Ungaria

România cere rezolvarea situației juridice a Fundației Gojdu

O delegație parlamentară ungară a efectuat o vizită oficială în România în cursul săptămânii trecute. La 14 aprilie, președintele Comisiei pentru politica externă a Senatului român, *Mircea Geoană*, s-a întâlnit cu delegația Comisiei pentru afaceri externe a Adunării Naționale a Ungariei, condusă de *Németh Zsolt*.

Cei doi demnitari au subliniat semnificația vizitei în România a delegației parlamentare ungare la o zi după ce Parlamentul European a votat în favoarea aderării României. Oaspe-

Marele mecena al culturii române, Emanuel Gojdu

tele ungar și-a exprimat încrederea că cele două țări, dată fiind situația lor geografică, vor colabora în for-

marea profilului politic al zonei. Totodată, a reiterat punctul de vedere al Ungariei privind renunțarea la exploatarea de la Roșia Montană, importanța autostazăii Brașov-Borș și problema minorităților. O modalitate de conlucrare ar putea-o constitui, dincolo de dimensiunea de restituție și rezolvare a situației juridice a Fundației Gojdu, crearea unui institut româno-maghiar care să sprijine proiectele comune în cadrul european, a afirmat la rândul său senatorul *Mircea Geoană*.

I. Kaupert

Budapesta

Plan de întâlnire cu noul proprietar al Curților Gojdu

Potrivit ministrului român de externe *Răzvan Mihai Ungureanu*, problematica Fundației Gojdu reprezintă una dintre prioritățile agendei bilaterale, fiind abordată atât în cadrul discuțiilor la nivel înalt, cât și cu prilejul consultărilor periodice între experții români și maghiari.

Consultările bilaterale privind problematica Fundației Gojdu au fost reluate la începutul acestui an, cu prilejul vizitei oficiale la

Budapesta a primului ministrul *Călin Popescu Tăriceanu*.

Partea română are în vedere, ca un prim pas, realizarea unei întâlniri a experților din cele două țări cu conducerea companiei *Queen House Ingatlanfejlesztő KFT*, noul proprietar al Curților Gojdu din Budapesta, pentru a realiza o evaluare justă a posibilităților de recuperare a respectivelor imobile.

I. K.

Jula

Naționalitățile la Dürer

Săptămâna trecută s-a vernisat în sala Dürer a Muzeului „Corvin János” din Jula o expoziție etnografică, intitulată „Regiunea multiethnică”. Colecția muzeelor „Erkel Ferenc” din Jula și „Munkácsy Mihály” din Bichișciaba prezintă conviețuirea pe aceste meleaguri a mai multor popoare, maghiari, români, slovaci, rromi și nemți. Expoziția etnografică se poate viziona până în anul viitor, 26 februarie 2006. R. P.

Budapesta

Ungaria își schimbă ministrul de finanțe

Premierul *Gyurcsány Ferenc*, după opt luni de guvernare, a schimbat ministrul de finanțe. Începând de săptămâna viitoare, noul ministru ungar al finanțelor va fi *Veress János*. Această decizie a fost luată la ședința partidului MSZP din ziua de luni, 18 aprilie. Noul ministru îl va înlocui în funcție pe *Draskovics Tibor*. Primul ministru a

explicat această schimbare prin faptul că vrea să aducă reforme în mai mul-

te ramuri. Odată aflat că va fi schimbat, *Draskovics* acuză și banca monetară pentru demiterea sa. La vestea plecării sale, forinul a scăzut, însă părerea analiștilor este că nu se vor produce schimbări mari în această privință. În urma denumirii sale, *Veress János* a anunțat că nu plănuiește restricții bugetare imediate. T. Iova

Poza săptămânii

Întrebarea săptămânii: Oare se potrivesc șosetele albe cu pantofii negri?

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foiaia românească aparține autorilor. Foiaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: *Petru Sabău* din Aletea, în camera-muzeu personală
(Foto: *Rita Pătcăș*)

„D-ale carnavalului” la Budapesta

Comedia marelui prozator Ion Luca Caragiale, intitulată „D-ale carnavalului”, este jucată la Teatrul Național din Budapesta, în perioada 16 aprilie – 31 mai. Piesa regizată de cunoscutul regizor și artist *Jordán Tamás* are în rolurile principale actori nu mai puțin cunoscuți. Astfel, în rolul lui Nae Girimea se poate vedea *Szarvas József*, Mita Baston este jucată de *Udvaros Dorottya*, iar în rolul practicantului îl putem vedea pe *Kaszás Attila*.

Reprezentările de pe scena mare se vor putea vedea în zilele de 16, 27 și 30 aprilie, cu începere de la ora 19.00, precum și în zilele de 5, 6, 26, 27 și 31 mai. O excepție face ziua de 30 aprilie când, pe lângă reprezentarea care va începe la ora 19.00, se va putea viziona încă una, cu începere de la ora 15.00. Teatrul Național din Budapesta se găsește în Parcul Bajor Gizi nr. 1.

Toma Iova

Icoane ortodoxe în Capitală

Institutul Cultural Român din Budapesta organizează marți, 26 aprilie, vernisajul unei expoziții de icoane ortodoxe. Va expune pictorul *Sabin Drincianu* din Iași.

Manifestarea va începe, ca de obicei, de la ora 18.00. Expoziția din sediul ICR, aflat în strada Izsó nr. 5, va putea fi vizionată timp de o lună.

E. Iova

Bal de binefacere la Bedeu

Școala generală din sateleșul bihorean organizează vineri, 22 aprilie, un bal de binefacere, în sprijinul Fundației Școlii Umaniste. Distracția va avea loc la Cămi-

nul Cultural, cu începere de la ora 19.00. Înainte de balul propriu-zis, elevii școlii vor prezenta un program cultural.

R. P.

**Încheierea ediției:
marți, ora 18.00**

România și românii din Ungaria la Festivalul Cărții

La cea de-a XII-a ediție a Festivalului Internațional al Cărții de la Budapesta, România va participa cu o expoziție de carte organizată de Ministerul Culturii și Cultelor și de Breasla Editorilor de Carte în limba maghiară din România (Standul P29).

Vineri, 22 aprilie, la ora 17.00, la standul P29 va fi prezentată traducerea în limba maghiară a volumului „Imaginea evreului în cultura română: studiu de imagologie în context est-central european”, de *Andrei Oișteanu*, apărut la Editura Humanitas în 2001 și în 2004. Traducerea cărții a apărut recent la Editura Kriterion din Cluj. Autorul cărții va fi prezent la stand și va da autografe.

Cu aceeași ocazie, la standul P29 vor fi prezentate și noi apariții ale Editurii Men-

tor, în prezența scriitorului *Sebestyén Mihály*.

Sâmbătă, 23 aprilie, la ora 12.00, la standul P29 va fi prezentată cartea de dialoguri cu *Tompá Gábor*, realizată de *Florica Ichim*, volum apărut la Editura Pallas Akademia. Autoarea și personajul cărții vor fi prezenți la stand.

Standul P29 este amplasat în Centrul de Conferințe de la Hotel Novotel (Budapesta, Str. Jagelló nr. 1–3).

Prin organizarea Bibliotecii Naționale de Limbi Străine din Budapesta vor fi prezente la Festivalul Internațional de Carte din Budapesta și minoritățile naționale și etnice din această țară. Expoziția intitulată „Minorități naționale în Ungaria” va putea fi vizionată la standul 318 (etajul II), fiind expuse

manualele școlare, literatura, publicistica celor 13 minorități din țară. Printre cărțile prezentate se vor găsi și cele mai noi apariții ale Editurii NOI, Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria și Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria, precum și săptămânalul *Foaia românească*, care de ani de-a rândul este căutată de către vizitatorii Festivalului Internațional de Carte de la Budapesta.

Scriitorii și poeții de naționalitate își vor dedica cărțile în timpul festivalului, în perioada 21–24 aprilie. Literatura românilor din Ungaria va fi reprezentată de *Vasile Roxin* din Budapesta, pe care îl pot întâlni cei interesați la 24 aprilie, între orele 16.00–17.00, la Centrul de Congrese, etajul 2, standul 318.

E. Iova

Expoziție de Paști

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, Fundația pentru Cultura Română din Ungaria, Coaliția Românilor din Ungaria și Autogovernarea Românească din Iula organizează în Săptămâna Mare, vineri, 29 aprilie, o expoziție a tinerilor artiști plastici ai Facultății de Artă din Timișoara. Vor expune: *Francisc Birtalan, Aurora Grigorela Călin, Carmen Laura Comloșan, Genoveva Roxana Coza, Vasile Dancu, Alice Dobre, Stelian Găgiu, Cristian Graure, Teodore-Adrian Negoită, Irina Pui, Rodica Ruja, Gabriela Szlanko, Mariana Țepeș și Dan Vulcan*. Expoziția studenților timișo-

reni va fi deschisă de *Dumitru Șerban*, decan al Facultății de Artă și *Ștefan Oroian*, artist plastic din Iula. Verni-

sajul va începe la ora 14.00, la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria.

R. Pățaș

Concursuri noi pentru organizațiile din sfera civilă

La Fondul Național Civil (NCA) au fost publicate în aceste zile numeroase concursuri noi, cu scopul finanțării activităților sferei civile. Este vorba în primul rând despre concursurile prin care pot fi obținuți bani pentru cheltuieli de funcționare în anul 2005. Documentele concursurilor se găsesc în paginile Internet: www.nca.hu. Pot concura **asociațiile și fundațiile** înre-

gistrate de către tribunal **înainte de 1 ianuarie 2004**. Organizațiile locale vor înainta dosarele de concurs la oficiile județene unde le este sediul. La concurs se poate face înscrieri până pe **2 mai 2005**. Tot până la această dată trebuie înaintate și concursurile pentru organizarea diferitelor cursuri de perfecționare. Se pot obține bani pentru proiecte de colaborare cu organizații in-

ternaționale, scoaterea publicațiilor pentru răspândirea activităților din sfera civilă, pentru redactarea paginilor internet. La aceste concursuri se pot înscrie asociațiile și fundațiile cu un statut de interes public. Fondul Național Civil și-a început activitatea acum un an, administrând aproape 7 miliarde de forinți. În 2004, au fost sprijinite de NCA patru organizații românești din țară.

„Undă verde” aderării României la Uniunea Europeană

În cadrul ședinței plenare din 13 aprilie 2005, de la Strasbourg, Parlamentul European a adoptat avizul conform asupra Tratatului de Aderare a României la Uniunea Europeană, și a votat pozitiv asupra raportului inițiat de *Pierre Moscovici*, raportorul pentru România. Forul european s-a pronunțat cu o largă majoritate în favoarea aderării României la Uniunea Europeană: avizul conform a întrunit 497 de voturi pentru și 93 împotriva, iar raportul Moscovici 564 de voturi pentru și 59 împotriva.

Votul istoric al Parlamentului European va fi urmat, la 25 aprilie 2005, la Luxembourg, de semnarea Tratatului de Aderare la Uniunea Europeană. Acest moment va marca decisiv intrarea României într-o nouă etapă, a dobândirii statutului de observator activ, până la dobândirea calității de membru cu drepturi depline al Uniunii Europene, începând cu 1 ianuarie 2007.

Prin votul său, Parlamentul European a reconfirmat sprijinul pe care îl acordă continuării procesului de extindere al Uniunii Europene și încrederea investită în capacitatea României și a Bulgariei de a îndeplini, la timp, angajamentele asumate.

Președintele *Traian Băsescu* a salutat votul acordat miercuri de Parlamentul European prin care s-a dat „undă verde” aderării României la Uniunea Europeană și semnării Tratatului de aderare a României la Uniunea Europeană la 25 aprilie 2005, afirmând că acesta reprezintă un vot de încredere acordat celor 22 milioane de români, un vot care nu mai lasă nici un echivoc asupra voinței țărilor membre ale Uniunii ca România să devină stat membru.

Președintele a mulțumit, totodată, guvernărilor anterioare, care, încă din 1999, au pus „cărămidă peste că-

rămidă” la construirea procesului de aderare al României la Uniunea Europeană, arătând că toate aceste guverne care s-au succedat la conducerea țării au avut o contribuție semnificativă și a făcut apel la toate forțele politice românești de a face tot ceea ce este necesar pentru ca obligațiile asumate în procesul aderării să fie îndeplinite, la solidaritatea întreaga a poporului român – ținând seama de faptul că în perioada următoare vor fi necesare o serie de măsuri pentru care este nevoie de această solidaritate.

Rezultatul și structura votului Parlamentului European privind extinderea Uniunii Europene constituie o recunoaștere a acțiunilor Guvernului, o dovadă că percepția privind situația țării se schimbă și o expresie a încrederii politice în capacitatea României de a-și respecta angajamentele, a afirmat, la rândul său, premierul *Călin Popescu Tăriceanu*.

El a amintit că România este în grafic în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor asumate în negocierile cu Uniunea Europeană. Consolidarea statului de drept, prin reformarea justiției, combaterea corupției și asigurarea libertății de expresie, susținerea financiară a economiei bazate pe cercetare-dezvoltare, a programelor de protecție a mediului, întărirea liberei concurențe în afaceri, precum și pregătirea aparatului administrativ în domeniul legislației europene sunt unele dintre obiectivele Guvernului pentru perioada următoare, anunțate de premier.

Markó Béla, președintele UDMR a arătat că, în opinia sa, votul din Parlamentul European a fost momentul cel mai important pe calea intrării României în Uniunea Europeană – „ceea ce nu înseamnă că nu ne așteaptă o perioadă dificilă, în care trebuie să îndeplinim o serie de criterii pentru a realiza integrarea în Uniunea Europeană [...]”.

Participând la ședința plenară de la Strasbourg, ministrul afacerilor externe al României, *Mihai Răzvan Ungureanu* a reiterat determinarea autorităților române de a îndeplini toate angajamentele asumate în procesul de aderare, precum și de a menține un canal deschis de dialog și comunicare cu Parlamentul European, ca partener constant al României în procesul de aderare.

Constantin I. Aron,
consul general, Seghedin

Proiecte euroregionale în Bihor

Reprezentanții Primăriei Oradea, ai Consiliului Local și Consiliului Județean Bihor s-au întâlnit zilele trecute la Dobrițan cu forurile similare din județul Hajdú-Bihar – informează site-ul *bihon.ro*.

„A fost o discuție între reprezentanții regiunii nord-estice din Ungaria și cei ai regiunii nord-vestice din România. Tematica de bază a fost posibilitatea elaborării de proiecte în euroregiunea Bihor – Hajdú-Bihar”, a informat viceprimarul *Bíró Rozália* din Oradea. Unul dintre proiecte ar putea fi în domeniul turismului, un proiect în oglindă. Acest proiect va cuprinde cercetarea punților comune între cele două părți ale euroregiunii, crearea de

programe comune de dezvoltare a turismului, oferte turistice de la A la Z, precum și un instructaj pentru personalul ce va lucra în domeniu.

Al doilea proiect se vrea unul destinat informării despre Uniunea Europeană. Va avea la bază experiența acumulată de partea maghiară. Înființarea unei academii de dezvoltare regională, prin parteneriatul dintre Universitatea Oradea și Universitatea din Dobrițan, este un alt proiect despre care s-a discutat la reuniune.

Ultimul proiect luat în discuție a fost cel pentru înființarea unui sistem informațional privind potențialul de resurse umane din euroregiune.

E. Iova

România, la un târg de agricultură din Ungaria

În ziua de 22 aprilie, la Hódmezővásárhely va începe cea mai mare expoziție agricolă a satului unguresc – ciclul de manifestări Expo-Agricultura și Zilele Zootehniei din Câmpia de Est a Ungariei. Invitată de onoare a expoziției va fi România – informează *Triplexnews*.

Alegerea a căzut asupra acestei țări datorită poziției sale de vecinătate și datorită viitoarei sale apartenențe la UE – a declarat directorul executiv al Hód-Mezőgazda Rt., *Antal Gábor*. În opinia sa, odată cu aderarea României la UE, este necesară consolidarea cooperării economice dintre cele două țări.

R. Pătaș

www.romanul.hu

Sondaj despre aderarea României la UE

Românii, în marea lor parte, se declară de acord cu aderarea la Uniunea Europeană. Un barometru de opinie realizat de Institutul pentru Liberă Inițiativă arată însă că mulți dintre ei sunt conștienți de posibilele efecte negative pe care le va avea aderarea.

Cel mai important efect al aderării este, în opinia celor intervievați, scumpirea produselor și serviciilor. Potrivit barometrului, se conturează din ce în ce mai mult și primele indicii despre un posibil grup de euroscceptici. Și asta pentru că 26 la sută dintre respondenți care susțin in-

tegrarea spun că o vor duce la fel și după aderare, iar 16 % cred că vor trăi chiar mai greu. La acestea se mai adaugă alte 10 procente în care sunt cuprinși românii care se declară total împotriva aderării.

Deși mulți spun că odată cu includerea României pe harta economică europeană ar aduce mai multe investiții străine, iar corupția va fi redusă substanțial, ei admit că integrarea ar produce și efecte negative, cum ar fi închiderea unor întreprinderi, creșterea impozitelor și taxelor și mărirea ratei șomajului.

Eva Iova

Parlamentul European de la Strasbourg

Foto: ROMPRES

Programe TV în Săptămâna Mare (25 aprilie – 1 mai, TVR 1)

Luni, 25 aprilie

16.05 *Iisus din Nazaret*, (Anglia, Italia, 1977)
Prima parte Cu: Robert Powell, Anne Bancroft,
Claudia Cardinale, Laurence Olivier
Regia: Franco Zeffirelli
17.45 *Predanii. PS Ioan*, Episcopul Covasnei
și Harghitei
22.30 *Nocturne*. Cu *Grigore Leșe* despre sunet
sau civilizațiile sunetului, despre lumină, locuri,
spații, despre Dumnezeu.

Marti, 26 aprilie

16.05 *Iisus din Nazaret*, Partea a doua

Miercuri, 27 aprilie

16.05 *Iisus din Nazaret*, Partea a treia
17.45 *Predanii*, ÎPS Bartolomeu, Arhiepiscopul
Vadului, Feleacului și Clujului

Joi, 28 aprilie

15.50 *Iisus din Nazaret*, Partea a patra
17.50 *Predanii*. ÎPS Nicolae, Mitropolitul Banatului

Vineri, 29 aprilie

15.00 *De la Cruce la Înviere*. Cântece Pascale,
interpretate de ansamblul „Balada Bucovinei”
17.25 *Lumină din Lumină. Prohodul Domnului*.
Transmisie directă de la Catedrala Patriarhală
din București.
19.15 *Quo Vadis* (Polonia, 2001)
Cu: Pawel Delag, Magdalena Mielcarz, Boguslaw
Linda, Michal Bajor Regia: Jerzy Kawalerowicz

Sâmbătă, 30 aprilie

13.15 *În așteptarea Luminii*.
Obiceiuri de Sfintele Paște.
22.00 *Așteptând Învierea*. Documentar.
22.45 *Lumină din Lumină*.
Ediție specială: „*Hristos a Înviat! Veniți de luați
Lumină!*” *Slujba de Înviere*. Transmisie directă
de la Catedrala Patriarhală din București.

Duminică, 1 mai

5.20 *Preludiu Pascal*. Dirijor: Voicu Enăchescu
6.00 *Universul Credenței*
10.45 *Lumină din Lumină. „Învierea Ta, Hristoase,
toată lumea o laudă!”*
Sfânta Liturghie de Paște. Transmisie directă de la
Catedrala Patriarhală din București.
16.00 *Împreună de Sfintele Paști (I)*.
Concert extraordinar Tezaur Folcloric.

Ombudsmanul avertizează cu desființarea autoguvernărilor

Vinerea trecută, la 15 aprilie, cei patru comisari parlamentari au prezentat împreună și pentru presă raportul lor înaintat, cu puțin timp înainte, spre Adunarea Națională.

Kaltenbach Jenő, ombudsmanul pentru drepturile minorităților, a accentuat că cel mai important eveniment al anului trecut a fost înaintarea către legislativ a proiectului modificării legii electorale, privind modul alegerii autoguvernărilor de minoritate.

„Nu s-a produs o îmbunătățire vizibilă a situației minorităților și mai ales în cea a romilor. Odată cu aderarea țării la Uniunea Europeană s-a modificat și Constituția Ungariei. După aceasta, în caz că nu se va adopta o nouă lege electorală, în anul 2006 nu se vor putea ține alegerile autoguvernărilor de minoritate. Ceea ce ar cauza un scandal de răsunet”, a declarat ombudsmanul minorităților, într-un interviu acordat Televiziunii Maghiare.

Cu desființarea sistemului actual de reprezentanță nu sunt de acord nici partidele politice, dar nici politicienii minorităților, a mai adăugat Kaltenbach. Raportul de peste 300 de pagini cuprinde, printre altele, starea actuală a drepturilor minoritare în media electronică și în învățământ, descrie situația lingvistică a grupurilor etnice și sacrifică și un capitol aparte proiectului de modificare a legii electorale.

Șt. Crâsta

Julanii sprijină acțiunile românești

La ultima sa ședință din 7 aprilie, Autoguvernarea Românească din Iula a hotărât să sprijine apariția revistei *Foaia românească* cu 700 de mii de forinți, deoarece redacția singurului săptămânal românesc nici până în ziua de azi nu a primit de la Fundația Publică pentru Minorități banii de funcționare pe primele luni ale anului 2005. Autoguvernarea julană, condusă de *dr. Ioan Ciotea*, a luat la cunoștință cu indignare și cu regret faptul că instituțiile responsabile ale statului arată o astfel de indiferență față de organizațiile, publicațiile cu o vechime de multe decenii

ale românilor din Ungaria. Suma amintită este doar un împrumut până când se va rezolva situația dezastruoasă de la Foaie.

Membrii autoguvernării julane au mai decis că vor sprijini și în viitor manifestările culturale românești din oraș, acesta concretizându-se acum prin ajutoare acordate Corului „Pro Musica” și Clubului Pensionarilor Români din Iula. În Vinerea Mare, la 29 aprilie, Autoguvernarea Românească din Iula va fi coorganizator al unei expoziții de Paști, a studenților Facultății de Artă din Timișoara.

E. Iova

Mâncăruri tradiționale românești la Iula

Cu ocazia Zilelor Julei, la 10 aprilie, la Hotelul Parc din Iula s-a organizat o prezentare a mâncărurilor tradiționale românești. Manifestarea s-a desfășurat în cadrul programului intitulat „Naționalitățile Julei”. Bucătarul-șef *Szabó Árpád* a gătit rețetele culese de *Maria Pílan Kalcsó* din Chitighaz, care a adunat sute de rețete din localitățile românești din Ungaria. Printre bucatele oferite publicului pentru gustare au fost supă de primăvară, sarmale umplute cu carne și pisat, chifteluțe de ficat, gâscă la tavă, salată românească și multe altele.

E. Iova

Știre de ultima oră

Habemus papam!

„Avem un papă!” Cu aceste cuvinte tradiționale latinești se anunță alegerea noului șef al Bisericii Catolice. Conducerea Bisericii Romano-Catolice a ales un nou papă, la capătul a două zile de deliberări. În jurul orei 7.00, marți seara, 19 aprilie, pe coșul Capelei Sixtine a ieșit fum alb. După câteva minute au început să bată și clopotele. Acestea sunt semnele că s-a reușit alegerea unui nou papă.

Vaticanul are acum un papă german. Cardinalul *Joseph Ratzinger* a împlinit de curând 78 de ani. Numele ales de noul Suveran Pontif este Benedict al XVI-lea.

Noul papă ales, a ieșit, marți seara, în balconul Vaticanului, pentru a binecuvânta credincioșii. El a mulțumit cardinalilor electori și a rostit un scurt discurs, în care a promis că va continua opera Papei Ioan Paul al II-lea.

T. Iova

Din închisoare în Împărăția lui Dumnezeu

Mărturia personală a fostului boxer de performanță Vasile Tofan

Cu câteva săptămâni în urmă am relatat în această pagină despre campania de evanghelizare, organizată de Biserica Penticostală „Betel” din Mîchirechi în zilele de 10–13 martie. În cadrul acestor servicii speciale, credincioșii-gazdă au invitat pentru propovăduirea Evangheliei slujitori ai Domnului din România. În două din aceste seri a transmis Mesajul Divin fratele **Vasile Tofan** din Galați, care și-a mărturisit viața sa de succes, apoi dărmată, iar

acum fericită și împlinită în Mântuitorul Isus Cristos.

Vasile Tofan timp de opt ani a fost boxer de performanță, având succese pe plan național și internațional. Totuși a căutat un drum mai ușor spre îmbogățire. Ajungând într-un penitenciar din Germania, a avut harul să îl cunoască pe Cristos ca Domn și Mântuitor. Despre întâmplările vieții sale ne-a povestit însuși fostul vice-campion național al României, Vasile Tofan.

„Am crescut într-o familie creștin ortodoxă, părinții fiind cu oarecare teamă față de Dumnezeu. Părinții mei sunt deosebiți la locul lor. Numai că la noi în casă nu s-a citit niciodată Biblia. Nu am fost conduși spre Cristosul pe care îl prezintă Scriptura. Ci am fost conduși spre Cristosul pe care oamenii îl cunosc în felul lor. După cum mărturisește la un moment dat Scriptura, în felul lumii. Din pricina aceasta viața mea aluneca din jos în mai jos. Tragedia care s-a petrecut la mine a fost că eu credeam că urc, dar de fapt coboram.”

Succese pe plan național

„În anul 1985 am început boxul de performanță la Galați și, în același an, am câștigat o medalie la Campionatul Național, medalie care mi-a adus selecționarea, lotul național de boxer al României. Deveneam coleg cu campionii mondiali de mai târziu *Francisc Vaștag* și cu *Mihai Leu*, care erau atunci în lotul țării. Mai târziu, prin anii '90, l-am întâlnit și pe *Leonard Doroftei*, campionul mondial de la profesioniști. Credeam că-i bine. Oamenii mă felicitau în jur. Numai că în inima mea era un gol. În inima mea și în viața mea era ceva... Nu găseam răspuns. Simțeam că totul o ia de la capăt, viața se învârtte într-un cerc. Mă chinuiam să caut și să găsesc răspuns. Dar n-am reușit să găsesc. În anul 1991 am fost lot din Dinamo București. Am boxat și pentru Dinamo București o perioadă scurtă, dar m-am reîntors la Galați, pentru că m-am căsătorit în acest an. Dinamo nu mi-a dat rapid tot ceea ce vroiam. În 1992 deveneam vice-campionul național al țării. Și iarăși am atins o perioa-

dă de vârf. Eram unul dintre cei mai buni sportivi ai țării în categoria super-grea. Numai că iarăși o mulțime de lucruri au început să se întâmple în viața mea. Unul dintre ele... Aveam foarte mulți prieteni care aruncau banii în stânga și în dreapta și nu munceau și nu făceau sport de performanță. Atunci a început o luptă în inima mea, vroiam mai mult, vroiam să-mi împlinesc și eu dorințele care erau la vârsta aceea de 24 de ani. Am început să caut

o porțiță. Am hotărât să plec în Germania să boxez. Acolo știam un fost campion al României, cu care m-am întâlnit la un turneu în Spania și el mi-a spus că mă poate ajuta. Numai că n-am avut banii necesari să pot pleca. Și în acest context, am întâlnit un român la Galați care trăia în Franța care, aflând despre dorința mea, mi-a oferit să mă ducă în Germania.”

Racolat de lumea interlopă

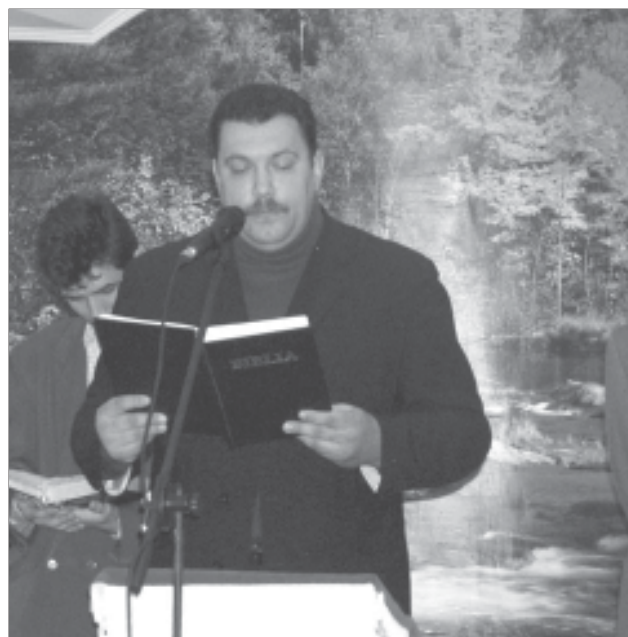
„Am plecat în toamna anului 1993 spre Germania, numai că nu am stat să-l cunosc bine pe omul acesta. Era un om din lumea interlopă. Plecasem de la Galați spre Germania și pe la jumătatea drumului, înainte să părăsim țara el mi-a spus: »Uite, eu nu mă ocup de box. Eu sparg cele mai mari bijuterii din Germania. Dacă vii cu mine o să te îmbogățești.« În fine, a știut

cum să mă impresioneze, și la un moment dat în inima mea au început niște frământări și am zis: totuși omul ăsta are bani. Ce folos că sunt printre cei mai buni sportivi ai țării, dacă n-am nici un ban în buzunar? Ce folos să îmi stea numele pe coperta ziarelor de sport dacă eu nu pot să-mi împlinesc dorințele? Și i-am zis omului să mergem mai departe. Nu făcusem în viața mea un furt, un spart. În familia mea n-am avut niciodată de-a face cu organele de poliție. Numai că m-a luat valul.

M-am dus în Germania, am spart un magazin mare de bijuterii pe 1 noiembrie '93 în orașul Bremen, a reușit lovitura, am primit ceva bani și m-am simțit extraordinar. Am stat și m-am gândit că doar așa merge... Am trimis acasă bani la Galați, și am mințit soției că boxez în Germania. Dar am sperat că nu-i așa mare păcat ceea ce făceam. Eu credeam că păcat este să omori pe cineva. Iar să mai mint, să fur nu-i așa mare păcat, pentru că Dumnezeu este bun și ne iartă. Nu a fost așa. La două săptămâni mergeam la o altă spargere, pe data 14 noiembrie '93. Acolo eram prins și arestat de poliția germană și am ajuns într-un penitenciar, unde pur și simplu am disperat. Măcar că eram eu omul despre care se zice că dărmă munți, inima mea a fost făcută knock-out. Poliștii mi-au zis că o să-mi dea 10 ani. Stăteam și mă gândeam: s-a terminat totul, căsnicia, cariera de sportiv, mi-am distrus viața. În disperarea mea am început să caut un ajutor.”

Întâlnirea cu Biblia

„Am întâlnit un român din mulții care erau acolo în

închisoare, care înainte de a pleca acasă mi-a lăsat o Biblie. Știam eu de la bunica mea că Biblia se citește cu prima pagină și se termină cu ultima, și așa trebuie citită. Normal că în disperarea mea am căutat ajutor la Dumnezeu. Am început să citesc din Vechiul Testament, cartea Genesa a fost cum a fost, dar Exodul, Leviticul și Numeri m-au încurcat rău de tot, m-au tulburat, pentru că au prezentat în imaginea minții mele un Dumnezeu răzbu-nător. Eu știam altceva despre Dumnezeu, că-l bun, milos și iubește toți oamenii de pe pământ. Așa că am abandonat să citesc. Numai că nu am abandonat să mă rog. Și Dumnezeu s-a uitat în inima mea.

În primăvara anului 1994 am întâlnit acolo un român de vârstă 46 de ani, care fusese de curând arestat și îl adusesse pe secția unde mă găseam și eu închis. Bărbatul acesta m-a atras într-un mod deosebit. De ce? Era diferit de noi ceilalți. Avea o față senină, din gura lui nu auzeam cuvânt stricat etc. Era diferit. Normal că l-am întrebat și am intrat în discuții cu el. Mi-a zis că-i creștin și a fost arestat nevinovat. Nu știa de ce se găsește acolo. N-am putut să-i cred. Numai că la câteva zile am aflat că și el are Biblie așa cum aveam și noi, și că vorbește despre Dumnezeu. Am început să discut cu el. Ceea ce m-a impresionat în mod fantastic, era că din gura acestui om

ieșeau cuvinte pe care nu le mai auzisem. Acestea nu erau cuvinte obișnuite, ci cuvinte care pătrundeau adânc în inima mea. Nu eram omul care să fie impresionat, eram obraznic, eram mândru, cu nasul pe sus... dar omul acesta vorbea într-un mod extraordinar și el m-a sfătuit să citesc Biblia de la Noul Testament. Începând să citesc de la Noul Testament, imaginea celui Dumnezeu răzbu-nător a dispărut. De-odată a apărut imaginea lui Dumnezeu plin de dragoste, un Dumnezeu care a coborât din ceruri în persoana Domnului Isus Cristos, să caute și să mântuiască ce era pierdut.

Au început să se întâmple acolo lucruri anormale, de exemplu gând citeam plângeam. Nu de multe ori am plâns în viața mea. Ceva se întâmpla în inima mea. Cuvintele Cărții aceleia pătrundeau adânc în inimă, ceea ce nu pot explica în cuvinte. Simțeam că de la o zi la alta se întâmplă ceva. Am început să discut cu omul acela, i-am pus întrebări peste întrebări. Ceea ce m-a uimit a fost că tot îmi spunea: Uite, este scris... Tot ce îmi spunea îl găseam scris. Așa s-a întâmplat că am citit toate cele patru Evanghelii. Începeam să înțeleg lucruri pe care nu le înțelesesem. Unul din lucrurile pe care l-am înțeles acolo, citind din Noul Testament, a fost că sunt un om păcătos. (Va urma)

Rita Pățaș

Intrarea triumfală a lui Iisus în Ierusalim

Era în apropierea Paștelui și Iudeii veneau la Ierusalim să celebreze sărbătoarea. Ei se întrebau dacă Iisus va veni acolo, căci fariseii și preoții hotărâse să fie omorâți și dăduseră ordin pentru ca oricine ar fi știut unde se află, să-L denunțe spre a fi prins. Or, Hristos și ucenicii Săi S-au urcat la Ierusalim. Strângând pe cei Doisprezece în jurul Său, Iisus îi anunță cele ce se vor întâmpla: „Iată, ne suim la Ierusalim și Fiul Omului va fi predat arhierilor și cărturarilor; și-L vor osândi la moarte, și-L vor da în mâna păgânilor. Și-L vor batjocori, și-L vor biciui, și-L vor scuipa, și-L vor omorî, dar după trei zile va învia” (Marcu 10,33-34).

În timp ce se apropia de Ierusalim, Iisus trimite pe doi dintre ucenicii Săi ca să dezlege un asin legat „pe care n-a șezut până acum nici un om”, și pe acest smerit animal Hristos își va face intrarea în capitală.

Mulțimea vine întru întâmpinarea Lui aruncându-și hainele pe cale, luând stâlpi în mâini, aclamă pe Mesia, Împăratul lui Israel: „Bine este cuvântat Cel ce vine în numele Domnului! Osana întru Cel de sus!”. Sfântul Luca scrie că fariseii neliniștiți de asemenea manifestare cer lui Iisus „să mustre ucenicii”. Dar El refuză să-i facă să tacă: „Vă spun vouă: dacă aceștia tac, pietrele vor striga...”! El acceptă deci ovațiile mulțimii. El, oarecum le-a și provocat înfățișându-se așa cum vestise profetul Zaharia: „Bucură-te foarte, fiica Sionului, veselește-te fiica Ierusalimului, căci, iată, Împăratul tău vine la tine: drept și biruitor; smerit și călare pe asin, pe mânzul asinei” (Zaharia 9,9).

Această simplitate trebuie să-i facă pe cei care-L aclamă, să înțeleagă că Mesia n-a venit spre a restabili domnia temporală a strămoșului Său David. El plânge Ierusalimul care va fi distrus, căci locuitorii acestuia nu au înțeles mesajul de pace al Mântuitorului.

În Duminica Floriilor, Biserica, cu voioșie, cântă lauda Domnului, care intră în cetatea Sa călare pe mânzul asinei „Dumnezeu este Domnul și S-a arătat nouă. Veniți de vă bucurați și lău-

dați pe Hristos cu ramuri de copaci și de finic în mâini să-I cântăm: Bine este cuvântat Cel ce vine în numele Domnului!” (Irmosul sărbătorii, de la Utrenie).

Mulțimea vedea un Om călare pe un asin, intrând în Ierusalimul pământesc în care acest Om va fi răstignit. Biserica vede în El pe Fiul lui Dumnezeu intrând în Ierusalimul ceresc spre a împărăți acolo; de aceea în ziua următoare, a Duminicii Floriilor, ea cântă: „Veniți... să mergem cu El, să ne răstignim cu El, pentru a-L auzi spunându-ne: nu la Ierusalimul pământesc Mă sui pentru Patima Mea, ci la Tatăl Meu și Dumnezeuul Meu și Dumnezeuul vostru, pentru ca să intrați cu Mine în Ierusalimul ceresc, în Împărăția Cerurilor” (Laude, Lunea Sfântă).

De aceea, la fiecare Liturghie dumnezeiască asociem într-o singură cântare, cântecul îngerilor – Heruvimi și Serafimi – slăvind pe Dumnezeu pe tronul Său: „Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul Savaot, plin este cerul și pământul de mărirea Ta” – cu cântecul copiilor din Ierusalim, slăvind pe Iisus călare pe mânzul Său: „Bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului! Osana întru Cei de sus!” – arătând astfel că noi identificăm pe Acesta cu Acela,

pe Iisus din Nazaret cu Dumnezeu celor îngerești. Această intrare triumfală a lui Hristos în Ierusalim prefigurează biruința Sa finală asupra morții: „Acum este judecata acestei lumi; acum stăpânitorul lumii acesteia va fi aruncat afară, iar Eu când mă voi înălța de pe pământ la cer, îi voi trece pe toți la Mine” (Ioan 12, 31-32). Iisus vestește astfel celor din preajma Sa, slăvirea Sa prin moartea Sa: ridicarea pe cruce va fi semnul și mijlocul intrării în slavă. Moartea lui Hristos pe cruce liberează pe oameni de tirania Satanei, Învierea Sa îi trage cu El în slavă: „Îngropându-ne cu Tine prin Botez, Hristoase Dumnezeu nostru, vieții celei fără de moarte ne-am învrednicit cu Învierea Ta și, cântând, strigăm: Osana întru Cei de sus, bine ești cuvântat, Cel ce vii întru numele Domnului”.

Mulțimea care slăvește pe Mântuitorul său la Ierusalim, credincioșii de astăzi care laudă pe Domnul sunt purtați de același elan; ei văd în Iisus Lumina care luminează întunericul. Iisus spune ucenicilor Săi: „Cât aveți Lumina, credeți în Lumină ca să fiți ai Luminii” (Ioan 12,36).

(Din volumul „Viu este Dumnezeu”, Editura Harisma, București 1992)

Tinerii din Micherechi, cu gândul la unitate

La 9 aprilie noi, tinerii creștini din Micherechi, ne-am dat întâlnire la Adunarea „Oastea Domnului”. Aici, pe lângă părintele Ioan Bun și Tiberiu Iuhas, liderul tinerilor creștini ortodocși din Micherechi, a luat parte și Petrică Caba, un tânăr din Oastea de la Oradea. El nu este străin pentru noi, căci vizitează mereu această comunitate și ne îndrumă spre adevărata credință și umilință. Pentru această misiune pe care o face el pentru biserica și adunarea noastră, adică pentru că îi atrage pe tineri spre Dumnezeu, îi suntem recunoscători, și îi mulțumim Domnului că L-a trimis la noi și se folosește de el pentru zidirea noastră.

Această seară a fost dedicată, în mod special, proiectării unui film din care am putut să cunoaștem Țara Sfântă – Israelul. Părintele Ioan Bun, care cu câțiva ani în urmă a vizitat meleagurile sfinte și binecuvântate de Dumnezeu, ne-a povestit multe lucruri interesante ce se leagă de aceste locuri bi-

tind ziarele ne-a impresionat pe toți, ce mulțime de creștini, și nu doar catolici, s-au strâns și s-au rugat pentru Suveranul Pontif, despre care noi credem că a fost un papă al tuturor oamenilor cu bun simț. Întreaga lui viață a luptat contra nedreptății. Un preot catolic a spus cuvintele ce, după părerea noastră, îl caracterizează pe Ioan Paul al II-lea: un om adevărat cu fapte adevărate. În primul rând de aceea l-au iubit și l-au cinstit pentru că el se uita la om ca la una din făpturile lui Dumnezeu. Nu a făcut diferență între națiuni, nici între religii și nici între bogați sau săraci. A avut bază în tineri, pentru că în ei a văzut viitorul. S-a străduit mult pentru unitatea creștinismului, ca religiile să se apropie una de alta și să nu fie dezbinare între ele.

Dovada acestui mod de trai a fost evenimentul când la înmormântarea Papei Ioan Paul al II-lea au fost prezenți și și-au manifestat respectul toți conducătorii

blice. În timpul unei pauze am avut ocazia să discutăm despre diferite lucruri ce ne interesează pe noi, tinerii.

S-a desfășurat apoi o discuție despre doliul în care s-a aflat întreaga omenire de orice religie și confesiune creștină, adică moartea Papei Ioan Paul al II-lea, conducătorul Bisericii Catolice. Privind la televizor și ci-

reliiilor lumii. Unitatea creștinilor nu s-a realizat în viața Papei, dar primii pași i-a făcut el însuși pe calea pe care trebuie s-o urmăm și noi.

După orele petrecute în Adunarea „Oastea Domnului” am plecat acasă cu inimile mai apropiate de Cel Atotputernic.

Bertold Netea, Micherechi

Rugăciunea lui Iisus

Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul.

Această scurtă rugăciune poate fi rostită din adâncul inimii în orice împrejurare: lucrând, mergând pe stradă, în timpul liber, în călătorie, în momentele de ispită, în situații dificile ale vieții, înainte de a lua o decizie, a da un răspuns, sau – meditănd; este rugăciunea zisă a inimii sau rugăciunea neîncetată, care în stare desăvârșită, ar trebui să însoțească chiar respirația noastră, suflarea noastră de viață. Se poate realiza astfel porunca dată de Sfântul Apostol Pavel: „Rugați-vă neîncetat!”

Luminița va bate la butoaie cu Sistem

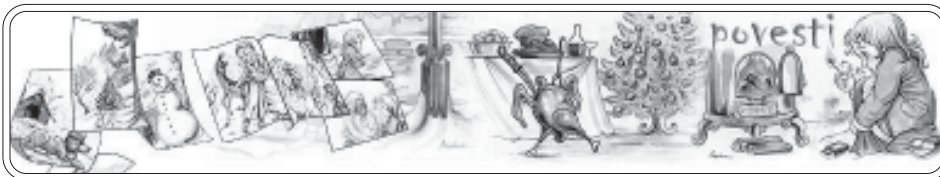
Deoarece zilele până la plecarea la Kiev, unde are loc semifinala Eurovision, sunt numărate, Luminița & Sistem pregătesc multe surprize. Ei lucrează acum la o coregrafie cu totul și cu totul specială, în care Luminița e percuționistă alături de băieții de la Sistem. Pentru a se bucura de o recunoaștere cât mai mare pe scena de la Kiev, Luminița & Sistem au plecat într-un mic turneu de promovare ce include câteva dintre țările participante la competiție. Prima stație a fost în Grecia (21–23 aprilie), urmând apoi Cipru (25–27 aprilie) și Malta (28–30 aprilie). La schimb, românii vor fi gazdele artiștilor din Malta (16–18 aprilie), Ucraina (23–25

aprilie) și Cipru (22–24 aprilie), care își vor promova la TVR piesele pe care le vor interpreta la Kiev. Au fost realizate până acum CD-urile cu melodia și clipul piesei "Let me try" compusă de Cristian Faur și interpretată de Luminița & Sistem, ce urmează a fi trimise la aproximativ 500 de posturi de radio și tv din Europa. De asemenea, de câteva zile este disponibil și primul site românesc dedicat exclusiv competiției Eurovision la adresa <http://www.eurovision-ro.com>. Prin acest site românii din străinătate sunt rugați să fie alături de Luminița & Sistem în 19 și 21 mai 2005, și să voteze piesa României, cu titlul „Let me try”.
R. Pățaș

Curiozități din ultimii 50 de ani 1955-2005

1. În 1955 populația lumii a fost 2,56 miliarde, iar în anul 2005 este 6,31 miliarde.
2. Cel mai scump fotbalist este Zinedine Zidane (în anul 2001, Real Madrid a plătit pentru el echipei Juventus 47 milioane de lire sterline = 13 miliarde de pezeta).
3. După nava Queen Elizabeth, în ianuarie 2004, s-a pus pe apă cea mai mare navă din lume numită Queen Mary II. Parametrii sunt: lungimea 345 m, înălțimea 42 m, greutatea 150.000 tone, 2620 călători, echipaj 1253 persoane.
4. Placa de patefon cu cântecul „White Christmas” a fost vândută, în anul 1955, în 18 milioane exemplare, iar în anul 2005 a trecut peste numărul de 100 milioane.
5. Conform statisticilor oficiale, cea mai grea femeie din lume s-a înregistrat în anul 1987: Rosalie Bradword în SUA cu 540 kg, iar cel mai greu bărbat în anul 1978: Ion Brower Minnoch cu 635 kg.
6. Profesorul-medic Christian Barnard a făcut primul transplant de inimă în 3 decembrie 1967, la spitalul Grotte Schuur, pentru Louis Washkansky din Africa de Sud. După operație, Wanshkansky a trăit doar 18 zile.
7. La vârsta de 70 ani și 22 zile, japonezul Iniciro Miura, a urcat pe vârful muntelui Mount Everest la 22 mai 2003 (la femei acest record se leagă de numele lui Tamae Watanabe, tot din Japonia, care avea vârsta de 63 ani și 177 zile când a cucerit Mount Everestul în anul 2002).

Ana Crișan

Mica sirenă (II)

După povestea lui Hans Christian Andersen

Sosi ziua când prințesa cea mare împlini cincisprezece ani, și ea se ridică deasupra apei.

Când se-ntoarse, avea o mulțime de lucruri de povestit.

– O! E așa de fermecător, zicea ea, să stai tolănită pe o stâncă, la lumina lunii, în mijlocul mării, și să privești pe țărm marea cetate unde licăresc luminile ca mii de stele; să ascuți muzicile armonioase, sunetul clopotelor de la biserici, și tot zgomotul acela de oameni și de trăsuri.

Și cum o mai asculta sora cea mică! În toate serile, în picioare, lângă fereastra deschisă, căutând să străbată cu privirea uriașul strat de apă, ea visa la cetatea mare, la zgomotul și la luminile ei, și i se părea că aude sunând clopote în juru-i.

În anul următor, a doua dintre surori căpătă voia de-a se ridica la suprafața apei. Ea scoase capul tocmai când soarele apunea; și frumusețea acestei priveliști nespuse de mult o fermeca.

– Tot cerul, spunea ea, când se-ntoarse, părea de aur, și frumusețea norilor nu se poate închipui. Lunecau prin fața mea unii roșii, alții violeti, și printre ei, zburând spre soare, ca un val alb și lung, trecea un stol de lebede sălbatice. Am vrut și eu să înot spre marele glob de foc; dar deodată el dispăru, și lumina trandafirie, care colora fața apei ca și norii, se stinse și ea curând.

Apoi veni rândul celei de-a treia. Ea era cea mai îndrăzneată, și apucă în susul unui râu mare. Văzu dealuri frumoase îmbrăcate cu vii, văzu castele mândre în mijlocul codrilor. Auzi cântecul păsărelelor și căldura soarelui o sili de mai multe ori să se scufunde-n apă ca să se răcorească. Într-un loc întâlni o mulțime de mici ființe omenești, care se jucau scâldându-se. Vru să se joace și ea cu dânselle, dar ele

fugiră speriate, și o lighioană neagră – era un câine – începu a lătra așa de grozav, încât se sperie și dânsa și porni repede spre largul mării. Dar niciodată nu va putea să uite pădurile mărețe, dealurile verzi și copiii drăguți care știau să înoate, cu toate că n-aveau coadă de pește.

Sora a patra care era mai puțin îndrăzneată, rămase în mijlocul mării, unde vederea se pierdea în nesfârșitul zărilor, și unde cerul se boltea deasupra apei ca un clo-

munții de gheață și-i făcea să strălucescă-n lumina roșie a fulgerelor. Corăbierii își strânseseră pânzele, și groaza era peste tot cuprinsul; ea însă stătea liniștită pe muntele ei de gheață, și văzu trăsnetul ca un șarpe de foc, căzând în apa lucitoare.

Când una dintre surori ieșea pentru întâia oară la suprafața apei, ea rămânea totdeauna fermecată de lucrurile noi ce vedea; dar după ce se făcea mare și putea oricând să iasă în lumina de afară, nu mai sim-

pot mare de cristal. Din depărtare, corăbiile i se păreau ca niște păsări, delfinii zburdalnici făceau tumbă, și balenele uriașe aruncau apa pe nări.

Sosi și rândul celei de-a cincea: și se întâmplă ca ziua ei să cadă tocmai iarna: așa că ea văzu ceea ce nu văzuseră celelalte. Marea era verzuie și pe deasupra ei pluteau niște munți de gheață care aveau forme ciudate și străluceau ca diamantele. Fiecare, spunea dânsa, părea un mărgăritar mare, mai mare decât turlele bisericilor pe care le clădesc oamenii. Ea se așezase pe unul din cei mai mari, și toți marinarii se depărtau speriați de locul unde se vedea fâlfâind, în bătaia vântului, părul ei despletit și lung. Pe seară, cerul se acoperi de nori; fulgerele spintecau văzduhul, tunetul bubuia, și marea furioasă și întunecată ridică

țea nimic din farmecul din-tăi; așa că, după o lună de zile, găsea că-i mult mai frumos în fundul mării, și că palat ca al lor nu-i nicăieri.

Adeseori seara cele cinci surori, ținându-se de mâini, se ridicau astfel la suprafața apei. Aveau glas fermecător, ca nici o altă ființă de pe lume. Când cerul se acoperea de nori și vreo furtună prevestea pieirea unei corăbii, ele înotau înaintea corăbiei cântând cele mai ademenitoare cântece, laudând frumusețea fundului mării, și chemând pe călători să vină la dânselle. Aceștia însă nu puteau înțelege cuvintele sirenelor, și niciodată nu vedeau minunățiile pe care le cântau ele; când se scufunda corabia, oamenii se înecau și numai leșurile lor ajungeau până la palatul regelui mării. (Continuare în numărul următor)

Olimpiada de română, o adevărată încercare pentru elevi

Joi, 14 aprilie, la Jula s-a desfășurat faza orală a olimpiadei pe țară la limba și literatura română. Nouă elevi ai Liceului Românesc – care au reușit în prima parte a concursului – au dat examen oral din cunoștințele lor la aceste materii. După spusele participanților, unii s-au înscris ca să-și verifice cunoștințele, alții pentru a primi scutire la bacalaureat, sau cu gândul că dacă reușesc vor câștiga niște puncte de ajutor la admitere.

De această dată, fiecare elev care a ajuns în ultima fază a olimpiadei este scutit de bacalaureat la română, iar dacă are nevoie poate obține două puncte în plus la admitere. Un alt câștig a fost că au luat parte la o adevărată încercare. Primii trei elevi vor primi certificatul din partea Ministrului Învățământului, la Budapesta, unde vor fi prezenți și premiații altor obiecte. Despre experiențele lor ne-au povestit câțiva concurenți:

Ildico Rocsin, clasa 11/a:
– M-am pregătit cu aju-

torul profesoarei *Ana Radici Repisky*, dar am avut mare emoții. Studiarea n-a fost ușoară, dar am primit teme literare frumoase. Eu am tras analiza baladei *Miorița*. Am fost foarte bucurată și imediat m-am liniștit. Membrii juriului ne-au pus multe întrebări, dar au fost foarte cumsecade și apropiați cu noi. Pentru mine acest concurs a fost o probă serioasă, deoarece până acum n-am avut încă așa încercări.

Alexandru Cristian Oros, clasa 12/a:
– Dacă pot să fiu sincer:

a fost greu examenul. A trebuit să învăț enorm de mult, să repet tot materialul din liceu, dar a meritat. Am avut multe subiecte, dar și mai multe emoții. Ca norocul nu am avut probleme la proba orală, am putut răspunde la toate întrebările puse de juriu și astfel am obținut locul 3. Sunt foarte mulțumit cu acest rezultat care mi s-a acordat.

Beata Megyes, clasa 12/b:
– M-am pregătit din toate subiectele ce ni s-au dat. Am avut emoții mari, dar după ce am stat în fața juriului m-am liniștit puțin, deoarece am tras o temă îndrăgită de mine: Tudor Arghezi. La început am vorbit despre viața și activitatea poetului, apoi despre li-

rica lui și, în final, am analizat poezia „Testament”. Când am ieșit afară, simțeam o îndoială, dar în mare am fost mulțumită cu ceea ce am produs. După o oră am primit rezultatele, și nu mi-a venit să cred când am auzit locul pe care l-am obținut. Sunt foarte bucurată să că în urma acestei olimpiade sunt scutită de bacalaureat la română, și am experiența unei adevărate competiții.

Adriana Rocsin, clasa 11:
– Înainte de concurs am citit și am învățat mult. Însă întrecerea mi-a plăcut, a avut o atmosferă bună. Am tras subiectul „Viața și activitatea lui Ion Creangă”, analiza cărții „Amintiri din copilărie”. Dintre membrii comi-

siei, domnul profesor *Gheorghe Petrușan* mi-a pus cele mai multe întrebări, dar toată comisia a fost prietenoasă, amabilă. Nu-mi pare rău că m-am înscris la acest concurs, mai ales că am obținut locul doi. A meritat efortul pe care l-am depus!

Tita Gal, clasa 12/b:

– A fost un examen dificil, care a dorit multă și amănunțită pregătire. Am învățat cu mare sârguință împreună cu colegii, sub îndrumarea profesoarei *Stela Nicula Machhour*. Am avut speranța unui rezultat bun. În sfârșit, competiția a fost emoționantă, iar rezultatul satisfăcător. Am rămas cu experiența unei probe serioase. Dar ce este și mai important: sunt scutită de bacalaureat la română.

Tünde Cefan

Premiații olimpiadei la limba și literatura română, anul 2005:

1. Beata Megyes
2. Adriana Rocsin
3. Al. Cristian Oros
4. Ana Iuhas
5. Tita Gal
6. Ildico Rocsin
7. Anita Berényi
8. Adriana Marc
9. Agneta Lővei

O săptămână de concursuri românești la Aletea

În perioada 11-15 aprilie, la Școala Românească din Aletea s-a desfășurat săptămâna românească. Programul organizat anual în mai toate școlile românești din Ungaria, îi determină mereu pe elevi să învețe mai multe poezii, povești în limba română, fără a se lipsi de programe sportive, distractive. La Aletea, de luni până vineri s-au desfășurat concursuri de citire, de recitaluri de poezii, de ortografia limbii române, precum și diferite programe distractive – ne-a informat *Cornel Nișu*, directorul școlii.

Dintre elevii cursului inferior, *Miranda Reszelő* s-a clasat pe locul I, *Ildikó Burai* pe locul II, iar *Claudia Puporka* pe locul III, concursurile pentru cei mici nefiind împărțite pe categorii.

Dintre elevii cursului superior, la concursul recitalurilor de poezii, în clasa a cincea eleva *Rozalia Veress* s-a clasat pe locul I, *Ioan Cercea* pe locul II și *Elemér Puporka* pe locul III. În aceeași categorie, în clasa a șasea, locul I a fost câștigat de *Nicoleta Mikó*, pe locul II s-a clasat eleva *Angela Balogh*, iar pe locul III *Lajos Csökmei*. Un premiu special a fost câștigat de elevul *Nandor Virágos* din clasa a șasea.

La concursul de ortografia limbii române, în clasele 5-6, *Rozalia Veress* (clasa a cincea) a câștigat locul I, *Angela Balogh* (clasa a șasea) locul II și *Nicoleta Mikó* (clasa a șasea) locul III. La concursul de povești, la clasele 5-6 *Ioan Cercea* a câștigat locul I, *Rozalia*

Veress locul II, și *Elisei Cercea* locul III, toți trei fiind elevi din clasa a cincea.

La clasele 7-8, eleva *Judita Misarăș* a luat locul I la recital de poezii, locul II la ortografie și locul I la concursul de povești. Elevul *Andrei Balaj* a luat locul I la ortografie, *Beata Blejan* luând locul II la concursul de povești și locul trei la ortografie, iar *Alexandru Nagy* a luat locul III la concursul de povești.

În ultima zi a săptămânii, vineri, elevii au luat parte și la un concurs distractiv, intitulat „Cine ce știe?”, cu cântece, dansuri și proverbe românești. În urma acestuia, elevii care au fost câștigători la concursurile de peste săptămână și-au primit cadourile binemeritate.

Toma Iova

„Un pedagog” la Darvaș

În frumoasa după-masă a zilei de 15 aprilie, am plecat cu echipa de teatru la liceului nostru la Darvaș. Eram cu toții emoționați, deoarece a fost prima oară când am prezentat momentul poetic și piesa „Un pedagog de școală nouă” în varianta nouă în fața copiilor de la Darvaș, care ne-au așteptat nerăbdători.

Deși nu ne-am așteptat, am avut mulți spectatori care s-au bucurat și ne-au mulțumit pentru prezența noastră. După spectacol am

fost invitați de către gazde la un ceai și o mică gustare. Ne-am luat rămas bun și ne-am reîntors la Giula cu sentimentul de bucurie că le-am făcut plăcere copiilor de acolo.

Pe această cale le mulțumim celor din Darvaș pentru ospitalitatea lor și doamnei profesoare *Vera Gurzău* pentru că ne susține, iar domnului profesor *Eugen Țugulea* pentru că ne ajută să ne însușim textele.

Oana și Bianca Son, clasa 11/b.

ȘĂ RĂDĂM!

O doamnă intră la farmacie și îi cere farmacistului arsenic. Farmacistul întreabă:

– Doamnă, la ce vă trebuie arsenicul?

– Pentru ca să-l omor pe soțul meu!

– Doamnă, nu pot să vă vând arsenic pentru acest motiv, îmi pare rău, spune farmacistul.

Atunci doamna scotocește în poșetă și scoate o fotografie cu soțul ei care făcea dragoste cu soția farmacistului. Acesta se uită la fotografie și spune:

– Ah, scuzați-mă, n-am știut că aveți rețetă.

LUMÂNAREA
DE ÎNVIERE

În noaptea de Înviere o mulțime mare de popor vine la biserică. Fiecare credincios poartă în mână o lumânare, pe care o va aprinde din lumina adusă de preot de pe masa Sfântului Altar. Această lumânare este simbolul Învierii, al biruinței vieții asupra morții și a luminii lui Hristos asupra întunericului păcatului. Mulți păstrează restul de lumânare rămasă nearsă după slujbă și o aprind în cursul anului în cazul în care au un mare necaz în casă. La sfârșitul slujbei, preotul împarte tuturor sfintele paști, adică pâine sfințită, stropită cu vin și cu aghiasmă.

OUĂLE ROȘII

Ouăle simbolizează mormântul purtător de viață al Domnului nostru Iisus Hristos, care s-a deschis la Învierea Sa din morți. De aceea, când sparg ouăle prin ciocnire, dar și când se întâlnesc unii cu alții, creștinii își spun: „Hristos a înviat! Adevărat a înviat!”. Aceste formule se folosesc numai patruzeci de zile, până la

Cea mai mare și cea mai însemnată, mai sfântă și mai îmbucurătoare sărbătoare de peste an este sărbătoarea Paștelui, Paștele sau Învierea Domnului, deoarece în această zi „Hristos a înviat din morți cu moarte pre moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le”, iar pe cei vii răscumpărându-i de sub jugul păcatului strămoșesc și împăcându-i cu Dum-

nezeu. Și al doilea, pentru că ea cade totdeauna la începutul primăverii, anotimpul cel mai frumos și mai plăcut, când toată natura învie.

Pentru a vă pregăti sufletește pentru zilele următoare, când va fi Săptămâna Patimilor, vă prezentăm mai jos câteva dintre datinile, obiceiurile românilor, legate de această mare sărbătoare creștină.

Legende despre ouăle roșii sunt numeroase. O legendă povestește că, la răstignirea lui Hristos, Sfânta Maria pune un coș de ouă

ță care vindea ouă în piață a zis: atunci voi crede când ouăle se vor roși. Și așa s-a întâmplat!

MIELUL

După tradiție, în familiile creștine se mănâncă în zilele de Paști carne de miel. Mielul îl simbolizează pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos, care S-a jertfit pentru păcatele lumii și a murit pe cruce ca un miel nevino-vat.

PASCA

Se coace de către gospodinele creștine numai o dată pe an, de Sfintele Paști. Ea are o formă rotundă pentru că se crede că scutecele lui Hristos au fost rotunde. Având la mijloc o cruce, pasca este împodobită pe margini cu aluat împletit. În momentul în care se pune în cuptor, femeile de la țară

fac semnul crucii cu lopata pe pereții cuptorului, spunând: „Cruce-n casă,/ Cruce-n piatră,/ Dumnezeu cu noi la masă,/ Maica Precis-

frumoasă coșarcă, destinată special dusului păștii la sfințit și care se împodobește cu florile timpului: floarea Paștelui, zlac, pipigioi, se așează un ștergar țesut în casă, iar peste el se pun pască, pâine, ouă roșii, un baton de salam, slănină, cuburi de zahăr, prăjituri, câțiva căței de usturoi, hrean făcut cu sfeclă roșie. După sfințirea lor, din aceste bucate se va mânca acasă cu toată familia, dar nu înainte ca fiecare membru al acesteia să se fi spălat pe față cu apă neîncepută pusă într-un vas unde s-au pus un ou roșu sfințit și un bănuț, care, dacă se poate, este bine să fie de argint. Oul roșu se pune ca cei ce se spală să fie sănătoși, să aibă obrații frumoși ca oul, iar bănuțul, ca să le aducă prosperitate. După ce s-au așezat la masă, ciocnesc câte un ou roșu, mai întâi capii familiei, apoi tatăl cu copiii și în cele din urmă mama cu copiii. Ouăle se ciocnesc cu părțile ascuțite. Cel care lovește cu oul lui spune: „Hristos a înviat!”, iar cel care ține oul răspunde: „Adevărat că a înviat!” Persoana al cărui ou s-a

Înălțarea Domnului. Culoarea roșie a ouălor simbolizează sângele lui Isus care s-a scurs pe cruce pentru mântuirea lumii. Ciocnitul ouălor se face „cap” la „cap” și „dos” la „dos”. Există superstiția că cei care ciocnesc se întâlnesc pe lumea cealaltă. Cel care sparge oul celuilalt are voie să i-l ia. Dacă acesta refuză, se spune că îl va mânca pe lumea cealaltă stricat și uns cu păcură. Ouăle pot avea și diferite „modele”, pot fi picate. În funcție de zona în care se fac ele se numesc ouă încondeiate, închistrate, muncite, picate (cu ceară) etc. Ouăle „muncite” nu se dau de pomană căci nu le primește Dumnezeu.

sub cruce ca să-i îmbuneze pe soldați, iar acestea sunt înroșite de sângele Mântuitorului. O altă legendă povestește că vestea Învierii lui Iisus a fost primită cu neîncredere de unii. O precupea-

ta pe fereastră”. Despre originea pascăi există o legendă care spune că, în timp ce predica împreună cu apostolii, Iisus a găzduit la un om foarte primitor care le-a pus în traistă, la plecare, pâine pentru drum fără știrea lor. Întrebându-l pe Hristos când va fi paștele, Mântuitorul le-a spus că atunci când vor găsi pâine în traistă. Căutând apostolii au găsit în traistă ce le pusesese acel om. De atunci pregătesc femeile pască.

În zona bucovineană este obiceiul ca în noaptea de Înviere, după slujba religioasă, spre dimineață, gospodinele să meargă cu pasca la sfințit. Este un moment de o solemnitate aparte. Într-o

spart se zice că va muri înaintea celeilalte, motiv de glume și voie bună. De pe masa de Paști nu pot lipsi friptura de miel, drobul, hreanul preparat cu sfeclă roșie și, evident, un păhărel de băutură.

E. Iova

„Am intrat în Uniunea Europeană, dar încă n-am ajuns”

Român de origine, a cutureierat o mare parte a Europei. A lucrat în țări străine pentru a-și câștiga o existență mai bună. Personajul nostru se numește **Gheorghe Popa** și este originar din Chitighaz. Azi trăiește la Cenadul Un-

guresc. Trecut atât prin vitregiile regimului comunist, cât și prin schimbările produse de noul sistem politic și economic, încearcă în permanență să se adapteze. Însă deloc nu este mulțumit de situația de astăzi a Ungariei.

nă din țară pe acea vreme. Se poate spune că eu în tot timpul vieții mele am furat de la alții ideile cele mai bune. Deci, încercam să fac ceea ce pentru alții, dacă le făceau bine, reușeau. De vreme mi-am dat seama că pentru a face față este nevoie de unele condiții care trebuie să îndeplinească, și anume: repede, mult, ieftin și bun, adică de calitate. Este o lege veșnică în economie, pentru a supraviețui. Deci cel care nu face față acestor cerințe, acela dintr-un motiv sau altul va pica din cursă. Ideea este ca să se producă cât mai ieftin un lucru de calitate, iar prețul de intrare în producție să fie mic. Așa a fost cu nutrienții, mai apoi cu vulpile, și așa este astăzi și cu agricultura. Sunt convins că o familie care se ocupă cu agricultura astăzi, dacă nu are un teren de cel puțin 25–30 de hectare, nu va fi în stare să trăiască. Și pe lângă acest teren trebuie să aibă și utilajele proprii. Cei care nu le

mult în locurile băștinașe aceste animale erau vânată pentru carnea lor, în primul rând. Și este și un animal curat. Cum a fost multă carnea de nutrie, căci li se folosea numai blana, m-am gândit că de ce nu s-ar putea folosi și în alt chip. Însă, în țările socialiste pe vremuri nu era voie să se exporte sau importe astfel de animale. Așa că pe cont propriu, prin cunoștințe, după actele necesare, m-am dus într-o țară capitalistă, în Finlanda, pentru a cumpăra animale de sămânță. O altă problemă era faptul că nu aveai voie să ai mulți bani la tine, deci nu prea se putea să cumperi animalele. Apoi, am avut nevoie de acte de donații ale animalelor, cu toate adeverințele medicale necesare. Toate aceste lucruri trebuiau rezolvate în fel și chip. Tot pe lângă serviciul de la căile ferate m-am ocupat și cu împletirea sârmelor. La început am împletit sârmele cu mâna. Cu timpul, am inventat un aparat de împletit electric, deci nu mai era nevoie de munca manuală. Așa că am avut o putere de producție foarte ridicată.

– De cât timp vă ocupați cu agricultura în Cenad?

– De vreo 7–8 ani. Am cumpărat tot pământul pe care îl am acum. Iar cu timpul mi-am cumpărat și utilajele necesare. Din păcate, interesele internaționale astăzi nu sunt în conformitate cu interesele agricultorilor din Ungaria. Au distrus mult. Au fost firme, care erau pe piață în Europa, aveau putere să concureze, dar astăzi sunt pe nicăieri. Am înființat nu demult o asociație de agricultură la Apátfalva, care se ocupă cu înmagazinarea și vinderea produselor. Eu de fapt mi-am cumpărat pământul nu doar ca să am cu ce mă ocupa. În lumea de azi, într-o societate bazată pe proprietatea privată, cel care nu are nimic nu se poate descurca. Deci, dacă am fost un bun comunist, acum sunt și un bun capitalist. Mă adaptez repede. Doar că, din păcate, am intrat în Uniunea Europeană, dar încă n-am ajuns.

Toma Iova

– M-am născut în județul Bichiș, comuna Chitighaz, în ziua de 6 iunie 1939. Părinții mei au fost agricultori, lucrători ai pământului. Mama a divorțat de tata, și din acest motiv ne-a crescut singură. Eram șase copii în familie... – Începe să ne povestească despre cei 66 de ani ai vieții sale Gheorghe Popa. – Școala am terminat-o în mai multe părți. Am început-o în limba maghiară la Chitighaz, unde am continuat și cu a doua clasă. Însă atunci luam trenul de la sălaș, și era foarte greu. De aceea în clasa a treia am umblat într-o clasă în limba română, când am și făcut cunoștință cu abecedarul român. Iar clasa a patra am terminat-o tot în limba maghiară, afară la „hodaie”, pentru că era foarte grea călătoria cu trenul. Mă trezeam la cinci dimineața ca să ajung pe ora opt la școală. Ajungeam acasă pe la patru-cinci după-masă, lucru foarte oșitor pentru un copil. A fost mai ușor să mă duc la școala de la „hodaie”, care era la doar patru kilometri distanță. Pe atunci, însă, școlile erau mai mici. Într-o singură cameră erau șase clase. Cei care sunt acum profesori știu cât de greu era pentru profesorul nostru să se ocupe de șase clase deodată. Să ne dea temele, în timp ce se ocupa cu celelalte clase. Așa că, mai târziu, clasele a șaptea și a opta le-am terminat la Jula, la Școala Generală „Nicolae Bălcescu”.

– Acasă cum vorbeai cu părinții?

– Bineînțeles, românește. Doar eu sunt român, cu toate că am început școala în limba maghiară. Maică-mea săraca nu știa o boabă ungurește, acasă vorbeam deci numai în limba română.

– Cum v-au fost anii tinereții?

– Noi am fost săraci, și am fost nevoiți să mă duc la lucru, după ce am terminat școala generală. Am lucrat la vârsta de 14–15 ani la Bichișciaba la „teglărie”,

cum zicem noi. Acolo am mânat cai. După revoluția din 1956 am venit la Macău. Am terminat la Seghedin școala de mecanic pentru mașini agricole, care a durat doi ani. După aceea am lucrat la o gospodăria de stat de la Bánkút, unde s-au cultivat plante. M-am căsătorit, și am doi copii. Fiindcă salariul este totdeauna puțin pentru om, când am avut posibilitatea să mă duc la Căile Ferate Maghiare (MÁV), m-am angajat acolo, în speranța că mă voi descurca mai bine. Aici am avut mai mult timp să-mi fac și lucrul de casă, locul de muncă fiind de așa natură.

– Câți ani ați lucrat la calea ferată?

– 27 de ani, dintre care cei mai mulți la gara comună Curtici. Am început ca lăcătuș, apoi lăcătuș de revizie, mai apoi șef de tură.

– Pe unde ați lucrat?

– Am lucrat în Austria, Italia, Elveția, Luxemburg, Germania. În toate aceste țări am lăsat câte ceva făcut cu mâinile mele. Am lucrat la o uzină de ceramică, ce se ocupa și de lucruri antice. Era acolo și un sculptor de piatră, de la care am furat meseria, dacă se poate spune așa. Eu m-am convins, și zic și astăzi, că nu numai în copilărie învață omul, poți învăța toată viața. Până la urmă am reușit atât de bine să fac lucrările cu care eram însărcinat, încât aveam un arhitect care mi-a zis că-mi asigură de lucru, numai să nu-l părăsesc, dar cu condiția că la alții să nu lucrez, ci numai pentru el.

– Câți ani ați trăit în străinătate?

– Cam 10–11 ani.

– Din câte știu, v-ați ocupat și cu creșterea unor ani-

Male de blană. Când ați avut timp și pentru acestea?

– Asta prin anii 1970. Prima dată am crescut nutrie, iar mai apoi și vulpi polare. Eu m-am dus pe cont propriu în Finlanda, și am adus vulpi polare și argintii, precum și nutrie pentru reproducere. Cu acestea am avut un mare succes. Am fost unul dintre cei mai mari crescători de animale de bla-

male de blană. Când ați avut timp și pentru acestea?

– Animalele de blană le-ați crescut în timp ce erați angajați la MÁV?

– Da, sigur. Ideea de a crește vulpi mi-a venit de la următorul lucru. În Ungaria, carnea nutrienților nu prea se consumă, și foarte multă carne a fost aruncată pe vremuri. Cu toate că mai de-

**Cât de departe
sunt toate!**

Nu știu absolut deloc pentru ce trebuie să facem ceva în lumea aceasta, pentru ce trebuie să avem prieteni și aspirații, speranțe și visuri. N-ar fi de-o mie de ori mai preferabilă o retragere într-un colț îndepărtat de lume, unde nimic din ceea ce alcătuiește zgomotul și complicațiile acestei lumi să nu mai aibă nici un ecou? Am renunța atunci la cultură și la ambiții, am pierde totul și n-am câștiga nimic. Dar ce să câștigi în lumea aceasta? Sunt unii pentru care orice câștig n-are nici o importanță, care sunt iremediabil nefericiți și singuri. Suntem toți atât de închiși unul altuia! Și dacă am fi atât de deschiși încât să primim totul de la celălalt sau să-i citim în suflet până în adâncuri, cu cât i-am lumina destinul? Suntem atât de singuri în viață, încât te întrebi dacă singurătatea agoniei nu este un simbol al existenței umane. Este un semn de mare deficiență în dorința de a trăi și a muri în societate. Mai pot exista mângâieri în momentele din urmă? De o mie de ori este mai preferabil să mori undeva singur și părăsit, când nevăzându-te nimeni poți să te stingi fără teatru și poză. Mi-e scârbă de oamenii care în agonie se stăpânesc și își impun atitudini pentru a face impresie. Lacrimile nu sunt arzătoare decât în singurătate. Toți aceia care se vor înconjuța în agonie de prieteni o fac dintr-o frică și dintr-o imposibilitate de a suporta momentele finale. Ei vor să-și uite în momentul capital de moarte. De ce nu au un eroism infinit, de ce nu înțuie ușa ca să suporte senzațiile acelea nebune cu o luciditate și o teamă dincolo de limită?

Suntem atât de separați de toate! Și tot ceea ce nu este nu e inaccesibil? Moartea cea mai adâncă și mai organică este moartea din singurătate, când însăși lumina este un principiu de moarte. În astfel de momente ești separat

Emil Cioran**Pe culmile disperării**
(fragmente)

de viață, de iubire, de zâmbete, de prieteni și chiar de moarte. Și te întrebi paradoxal dacă mai există altceva decât neantul lumii și al tău.

**Monopolul
suferinței**

Mă întreb: pentru ce numai unii suferă? Există vreo rațiune în această selecție, care scoate din rândul oamenilor normali o categorie de aleși, pentru a-i arunca în cele mai

impresia că numai eu sufer, că toată suferința acestei lumi s-a concentrat în mine, că numai eu mai am drept la suferință, deși îmi dau seama că există și suferințe mai groaznice, că poți să mori căzând bucăți de carne din tine, fărâmițându-te sub propria ta privire, devenind iluzie în cea mai perfectă conștiință. Există suferințe monstruoase, criminale și inadmisibile. Te întrebi: cum de se pot în-

merge înspre neant și ființa înspre neființă? Nu cumva singura realitate absolută este neființa? Un paradox tot atât de mare cât paradoxul acestei lumi.

Deși fenomenul suferinței mă impresionează și uneori mă încântă, n-aș putea scrie totuși o apologie a suferinței, fiindcă suferința durabilă – și nu există suferință adevărată decât cea durabilă – dacă purifică în primele faze, în ultimele tâmpete, detra-

Nicolae Grigorescu: „Fete torcând la poartă”

groaznice torturi? Unele religii susțin că prin suferință te încearcă Divinitatea sau că prin ea ispășești un rău sau o necredință. Decât, această concepție poate să fie valabilă pentru iluzia omului religios, nu însă pentru acela care vede cum suferința se găsește la indivizi indiferent de valoare, ba uneori este mai frecventă la cei nevinoși și puri. Nu există nici o justificare de valoare în fenomenul suferinței. Nu este posibilă absolut nici o fundamentare a suferinței pe o ierarhie de valori. Și apoi rămâne de văzut dacă e posibilă o ierarhie de valori.

Aspectul cel mai ciudat al celor care suferă este în credința absolutei lor suferințe, care îi face să creadă într-un fel de monopol al suferinței. Am

tâmpla și dacă se întâmplă cum se mai poate vorbi de finalitate sau de alte povești? Mă simt atât de impresionat în fața suferinței, încât îmi pierd aproape tot curajul. Și-l pierd fiindcă nu pricep de ce există suferință în lume. Derivarea ei din bestialitatea, iraționalitatea și demonia vieții explică prezența suferinței în lume, dar nu găsește justificarea. Sau este probabil că suferința n-are nici o justificare, ca și existența în genere. Existența a trebuit să fie? Există vreo rațiune în faptul de a fi? Sau existența nu-și are o altă rațiune decât una iminentă? Existența există numai ca existență? Ființa este numai ființă? De ce să nu admitem un triumf final al neființei, de ce să nu admitem că existența

chează, distruge și anarhizează până la descompunere. Entuziasmul facil pentru suferință manifestat în exclamații este o caracteristică a esteților și a diletanților suferinței, care o asimilează unui divertisment, neînțelegând ce forță teribilă de descompunere există în suferință, câtă dezagregare și câtă otrăvă, dar și câtă fecunditate, pe care o plătești însă scump. A avea monopolul suferinței este a vieții suspendat deasupra unei prăpăstii. Și orice suferință adevărată este o prăpăstie.

**Istorie
și eternitate**

Nu înțeleg ce rost mai are să trăiesc în istorie, să am idealurile epocii, să mă preocupe gândul culturii sau problemele sociale.

Sunt plictisit de cultură și de istorie; mi-e aproape imposibil să mai particip la frământările lumii istorice, la idealuri și aspirații temporale. Istoria este ceva ce trebuie depășit. Și nu poți depăși istoria decât atunci când trecutul, prezentul și viitorul nu mai au pentru tine nici o importanță, când ți-e indiferent când și unde trăiești. Cu ce sunt mai avantajat dacă trăiesc astăzi, decât dacă aș fi trăit în Egiptul de acum patru mii de ani? Suntem așa imbecili atunci când deplângem soarta unora care au trăit în epoci care nu ne convin nouă, care n-au cunoscut creștinismul sau descoperirile și invențiile științei moderne. Dacă timpul n-ar fi ireversibil, n-aș regreta deloc să trăiesc în orice epocă a istoriei, fiindcă nici una nu e mai bună decât cealaltă. Neexistând o ierarhie a atitudinilor și concepțiilor de viață, toți au dreptate și nici unul. Epocile istorice reprezintă forme închise de viață care trăiesc cu convingerea în valabilitatea lor definitivă, pentru ca dinamismul și dialectica vieții istorice să ajungă la alte forme insuficiente și limitate și ele ca tot ce trăiește sub soare.

Renunțarea

Mă simt un om fără sens și nu-mi pare rău că n-am nici un sens. Și de ce mi-ar părea rău, când de haosul meu nu se poate alege decât haosul? În mine nu există nici o voință înspre formă, spre cristalizare, sau un ideal. De ce nu zbor, de ce nu-mi cresc aripi? Nu este în dorința mea de zbor o fugă de existență? Și n-aș fugi în acest zbor cu toată existența, cu tot ce e ființă? Simt în mine atâta fluiditate, încât mă mir cum de nu mă topec și nu curg. Aș vrea ca ființa mea să se transforme într-un fluviu cu ape tulburi și năvalnice care să poarte numele meu și care să curgă ca o amenințare apocaliptică. Oare va stinge această apă focul din mine și focul din mine va evapora această apă? În mine sunt numai aburi și scânteie, inundații de foc și incendii de apă.

Peter Jecza, membru al Academiei Maghiare de Artă

Sculptorul timișorean *Peter Jecza*, președintele Fundației Interart Triade din Timișoara, profesor universitar, a devenit membru titular al Academiei Maghiare de Artă. Cere-monia oficială de investitură a avut loc duminică, 10 aprilie, la Budapesta.

Născut la 16 octombrie 1939, la Sfântu Gheorghe, Peter Jecza a absolvit Liceul de Arte din Târgu Mureș și Facultatea de Arte din Cluj, stabilindu-se din 1963 în Timișoara. Artistul a declarat recent că este fericit, mai ales că toată viața a avut un fel de frustrare, neconsiderându-se nici român, și nici maghiar. „Dar, cum de mai bine de 40 de ani trăiesc în Timișoara, mă consider timișorean”, a concluzionat artistul bănățean. Opera lui Peter Jecza este cunoscută atât în România, cât și peste hotare. Anul trecut el a avut o expoziție și la Budapesta, la Institutul Cultural al României.

I. Kaupert

Cât de bine cunoști Europa?

1. Care este cel mai mic stat din Europa?

- ☐ Monaco
- ☐ Vatican
- ☐ San Marino
- ☐ Luxemburg
- ☐ Andorra

2. Care este aeroportul european cu cel mai mare trafic?

- ☐ Frankfurt am Main
- ☐ Charles de Gaulle, Paris
- ☐ Heathrow, Londra
- ☐ Otopeni, București

3. În care țară numărul de autoturisme pe cap de locuitor este cel mai mare?

- ☐ Germania
- ☐ Suedia
- ☐ Luxemburg
- ☐ Elvetia
- ☐ Albania

4. Cum se numește poarta din Berlin, pe care locuitorii orașului nu-l puteau trece până în 1989?

- ☐ Charlotte
- ☐ Brandenburg
- ☐ Karlsbad
- ☐ Sarutului

5. Steagul cărei țări are o cruce albă pe fond roșu?

- ☐ Norvegiei
- ☐ Austriei
- ☐ Danemarca
- ☐ Lituania

6. În care oraș european se află cele mai multe poduri?

- ☐ Londra
- ☐ Amsterdam
- ☐ Hamburg
- ☐ Stockholm
- ☐ Marseilles

7. Care este cea mai mare insulă a Europei?

- ☐ Marea Britanie
- ☐ Creta
- ☐ Sicilia
- ☐ Iberia

8. De care stat aparține

Mallorca, populara destinație turistică?

- ☐ de Germania
- ☐ de Italia
- ☐ de Spania
- ☐ de Portugalia

9. Care stat nu e membru UE?

- ☐ Finlanda
- ☐ Irlanda
- ☐ Danemarca
- ☐ Norvegia

10. Care capitală europeană este supranumită „Parisul Nordului”?

- ☐ Stockholm
- ☐ Madrid
- ☐ Tallin
- ☐ Copenhaga

Hamburg, orașul cu cele mai multe poduri

O româncă a câștigat Oscarul britanic

Româncă Anamaria Marinca a câștigat Premiul Bafta pentru cea mai bună actriță, cu rolul din „Sex Traffic”, un film despre două fete din Republica Moldova care ajung pe mâna unor traficanți de carne vie, a transmis BBC.

Premiile Bafta, decernate duminică seara la Londra, sunt acordate anual de Academia britanică pentru arta cinematografică și televiziune și reprezintă echivalentul Oscarurilor de peste Ocean.

Regizat de *David Yates*, „Sex Traffic”, o dramă în două episoade difuzată de postul britanic Channel 4, mai are în distribuție câțiva

actori români, între care *Maria Popiștașu* (sora Anamariei Marinca în film), *Rodica Negrea* și *Zoltan Butuc*.

E. Iova

Mel Gibson face un film despre Papa

Actorul și regizorul australian *Mel Gibson* dorește să producă un film despre viața Papei Ioan Paul al II-lea, relatează site-ul Ananova. Potrivit sursei citate, Gibson a filmat deja sfârșitul filmului, după ce a trimis o echipă de cameramani profesioniști la Roma, în vederea surprinderii în imagini a funeraliilor Papei. Mel Gibson a șocat anul trecut lumea religioasă cu filmul său „Patimile lui Iisus”, care a înregistrat câștiguri de 85,2 milioane de lire sterline.

Aur și argint pentru vinurile românești

Vinurile românești s-au întors de la Concursul Mondial Bruxelles 2005 cu opt medalii, două de aur și cinci de argint. Medaliiile de aur au fost adjudecate de vinurile Rai de Murfatlar, Grand Reserve 2001 și Lacrima lui Ovidiu, iar cele de argint au fost acordate vinurilor Chardonnay Ferma Nouă 2003, Chardonnay 3 Hec-

tare 2002, Sec de Murfatlar-Merlot 2004, Merlot Prince Matei – Gran Reserva, Cherry Tree Hill – Merlot 2000, se arată pe pagina de web a concursului. Cea de-a 12-a ediție a competiției a avut loc în perioada 31 martie – 2 aprilie și s-a desfășurat în localitatea belgiană Ostend.

T. Iova

Șofer, după 271 de încercări

Un sud-coreean a reușit să ia carnetul de șofer după 271 de încercări. *Seo Sang-Moon*, care va împlini în curând 70 de ani, a declarat că e analfabet și că a dat testul de mai multe ori pentru a învăța în practică regulile șofatului, întrucât nu le putea învăța din regulamentul scris.

După lansarea examenelor orale, sud-coreeanul a dat testul de cât mai multe ori, plătind în total 1.000 de dolari.

Seo Sang-Moon a precizat că de fiecare dată a mai învățat ceva, iar după 271 de încercări a reușit să obțină scorul necesar căpătării permisului de conducere.

„Bârfa este arta de-a nu spune nimic, astfel ca să rămână nimic nespus.” (Anonim)

Fotbal

Jula și Micherechi,
câte trei goluri
și victorii clare

Fotbaliștii din orașul balnear bichișean au înscris de trei ori în deplasare, iar micherechenii au reușit să spargă apărarea echipei vizitatoare de tot atâtea ori, dar numai în repriza secundă. Echipa din Bătania a egalat în prelungirile unui meci cu de-a dreptul dramatic, soldat cu trei eliminări.

Dabas – Jula 1-3 (1-1)

În a doua divizie națională, echipa din Jula a câștigat toate cele trei puncte în deplasare. Diferența de valoare dintre cele două echipe a fost vizibilă chiar din primele momente ale partidei. Totuși, gazdele au reușit să înscrie pentru prima oară. Echipa antrenată de *Pásztor József* a egalat cu șase minute înaintea finalului primei reprize. În a doua parte au dominat și mai clar desfășurarea ostilităților. Iar după cea de-a doua reușită, din minutul 63, gazdele n-au mai avut nici o șansă de egalare. Cei 250 de spectatori locali au fost martorii unor acțiuni frumoase a oaspeților, care au mai reușit să înscrie încă o dată. „Singuri ne-am creat greutăți la începutul meciului. Mai târziu numai diferența de scor a mai rămas de hotărât”, a tras concluzia antrenorul julan.

Mezőtúr – Bătania 1-1 (0-0)

În al treilea eșalon național, cei din Bătania nu reușesc nici pe mai departe să furnizeze victoriile în lanț, cu care ne-am obișnuit în sezonul de toamnă. Totuși este o performanță laudabilă că elevii lui *Juhász Zoltán* se mențin pe locul al cincilea, cu toate că este vorba despre o formație promovată recent. Cea de-a patra remiză din retur s-a născut după o primă repriză, care poate fi dată uitării cu ușurință. În partea secundă a partidei, gazdele au deschis scorul foarte repede. Oaspeții au reacționat ca la un semnal de alarmă, preluând dominația desfășurării jocului, însă fără să reușească să puncteze. În ultimele 10 minute s-au dezlănțuit nervii de pe teren, consecința fiind trei eliminări, una la gazde, două la oaspeți. În al patrulea minut de prelungiri, bătâniienii au reușit egalarea, în inferioritate numerică, dintr-un penalty. „Am egalat pe meritate și am obținut un punct foarte important pentru noi”, a declarat la încheierea meciului antrenorul din Bătania.

Micherechi – Ciorvaș 3-0 (0-0)

În prima divizie județeană, gazdele au dominat jocul pe tot parcursul celor 90 de minute. Însă în prima repriză n-au reușit să materializeze superioritatea tehnică și fizică. A doua parte a jocului a început tot cu ratări, dar, din fericire, a continuat cu trei reușite, care au pus în evidență diferența dintre cele două echipe. Cu toate astea, antrenorul micherechenilor *Bíró Róbert* nu s-a mulțumit cu victoria clară, afirmând la sfârșitul partidei că un astfel de randament nu va fi suficient pentru victoriile din sezonul viitor.

Ultimele rezultate ale echipelor noastre de fotbal		Următoarele meciuri	
Campionatul NB II		23 aprilie (sâmbătă)	
Dabas – Jula	1-3	Bătania – Szarvas	17.00
Campionatul NB III		Nagyszénás – Bichiș	17.00
Mezőtúr – Bătania	1-1	OMTK – Micherechi	17.00
Campionatul județean, Bichiș, div. I		Doboz – Chitighaz	17.00
Bichiș – Vésztő	0-4	24 aprilie (duminică)	
Micherechi – Csorvás	3-0	Jula – Szentes	17.00
Campionatul județean, Bichiș, div. II		Aletea – Békéssámson	17.00
Aletea – Csárdaszállás	3-2		
Campionatul județean, Bichiș, div. III			
Chitighaz – Okány	1-5		

Pagină realizată de Ștefan Crâsta

Pancu ar putea fi și portar

Adeseori se spune despre un fotbalist polivalent, capabil să joace pe mai multe posturi, că poate fi folosit, în afara rolului de portar, oriunde pe teren. Se pare că locul comun poate fi dat uitării în cazul lui *Daniel Pancu*.

Fotbalistul român al lui Beşiktaş Istanbul, până acum a fost folosit în mai multe posturi, dar nimeni nu știa despre calitățile sale excelente de portar. Acestea au ieșit la iveală în ultimul sfert de oră a meciului disputat împotriva uneia dintre cele mai mari rivale din campionatul turcesc, Fenerbahce. Pancu a intrat în poartă în urma unei intervenții neregulamentare a lui *Cordoba*, portarul lui Beşiktaş fiind eliminat la scorul de 3-2 pentru echipa sa. Jucătorul român a intuit bine direcția penalty-ului executat de Alex, dar n-a reușit să pareze lovitura foarte bine plasată. Însă după golul încasat a reușit să respingă trei șuturi periculoase pe direcția porții, iar un balon a fost reținut cu siguranță de portarul „inventat” pe moment. Atacantul român a devenit eroul meciului, pe care echipa sa l-a câștigat cu scorul de 4-3, cu un gol marcat în al patrulea minut din prelungiri.

Prestația sa de portar a fost menționată și descrisă în articole detaliate de către presa din Turcia. „Portar din naștere! Daniel Pancu a început fotbalul ca portar. Aceasta este povestea fotbalistului român: a început fotbalul la echipa de copii a clubului Poli Iași, la 9 ani, ca portar. A stat 4-5 luni în poartă, dar și-a exasperat antrenorii prin faptul că ieșea mereu la mijlocul terenului. În cele din urmă, a fost mutat la o grupă superioară pe postul de atacant. Pancu s-a zădărnicit, a plonjat, s-a ridicat și în cele din urmă a părăsit terenul poate ca cel mai important personaj al meciului”, se precizează în Fanatik. „Pancu va fi unul dintre aspectele de neuitat ale acestui meci. El a simțit până și penalty-ul, dar nu a reușit să îl apere. Se spune că dacă ești fotbalist bun poți juca și ca portar. Pancu a demonstrat acest lucru”, notează Hurriyet. „Poate fi portar un atacant? Ei bine, ați văzut că poate. În ultimele zece minute de joc, oricine a apucat a șutat spre poarta apărată de Pancu, dar jucătorul român nu a lăsat mingea să treacă”, scrie ziarul Akşam. Aproape toate publicațiile din Turcia au căzut de comun acord că Pancu a avut o prestație mai bună de portar decât *Cordoba* și *Rüstü*, cerberii de meserie ale celor două

formații. „A fost ceva incredibil. De-abia intrasem în joc (Pancu a intrat ca rezervă în a doua repriză, n.r.) și mă gândeam cum să fac să-mi ajut echipa să mai dea un gol și m-am trezit că fac plonjoane, că boxez și că dau coate și genunchi prin careul de 6 metri”, a declarat atacantul internațional în presa din România.

Beşiktaş va pune în vânzare tricouri pe care scrie „Pancu, Numărul 1” sau „Pantera din Kadikoy”, dar și cu imaginea atacantului român ca portar în timpul meciului cu Fenerbahce. *Murat Urunsak*, directorul

de marketing al clubului Beşiktaş a declarat că tricourile vor fi puse în vânzare ca urmare a numeroaselor solicitări venite din partea suporterilor. „Ne-am hotărât să începem o campanie numită: 3-4, amintire din Istanbul. Cererea este incredibil de mare și aceste tricouri vor putea fi cumpărate, cel târziu vineri, de la magazinele oficiale ale clubului”, a spus directorul de marketing.

Gogîrlă își continuă jocul excelent

În returul semifinalei Cupei EHF, Győr Graboplast ETO a învins, cu scorul de 43-31, echipa germană Leipzig. Formația oaspete a sosit în orașul de pe malul râului Rába cu un avantaj de șase goluri (33-27 în tur), dar distanța s-a dovedit prea puțină pentru nemțoaicele surprinse încă din primele 20 de minute de fetele din Győr. Cu victoria elevelor lui *Róth Kálmán*, în premieră pentru istoria handbalului feminin, în finala celei de-a doua cupe europene vor juca două formații maghiare: Győr și

Cornexi Alcoa Székesfehérvár, care a eliminat în semifinală tot o echipă din Ungaria, pe Ferencváros. Printre artizanele succesului handbalului unguresc se află și două românce. *Aurelia Brădeanu* a înscris de patru ori în a doua partidă de semifinală, iar *Simona Gogîrlă*, asemănător evoluției sale din săptămâna trecută a notat cele mai multe reușite ale echipei maghiare, cu cele zece goluri marcate contribuind esențial la victoria și calificarea în finală a gazdelor.

ROMÂNIA

Luni 25 aprilie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția 2 fără un sfert 8.20 Cinci minute de cultură 9.00 Surprize, surprize (R) 11.30 Teleen-ciclopedia (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Pro Patria 14.30 Kronika 15.55 Avanspremiera 16.05 Film. Iisus din Nazaret 17.45 Predanii. PS Ioan, Episcopul Covasnei și Harghitei 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Iartă-mă! 20.45 Ochiul magic 21.30 Serial. Burlacii 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Nocturne 23.30 Film. Răzbușnarea 1.10 Jurnalul TVR.

Marți 26 aprilie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția 2 fără un sfert 8.20 Cinci minute de cultură 9.00 Avanspremieră 9.10 Film. Tinerete italiană 11.00 Tezaur folcloric (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Alege viața! 14.30 Cultura eco (R) 15.00 Kronika. Emisiune în limba maghiară 15.55 Avanspremieră 16.05 Film. Iisus din Nazaret. Partea a II-a 17.45 Predanii 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Profesori de milioane 20.30 Cultura eco 21.00 Vorbe despre fapte 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Reconstituire... la secundă 23.30 Film. Duete 1.20 Cinci minute de cultură 1.30 Jurnalul TVR (R).

Miercuri 27 aprilie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția 2 fără un sfert 8.20 Cinci minute de cultură 9.00 Avanspremieră 9.10 Film. Tinerete italiană 11.00 Stele... de 5 stele (R) 12.00 Sănătate pentru toți! (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Oameni ca noi 14.30 ...Sed Lex! 15.00 Convietauri 15.55 Avanspremieră 16.05 Film. Iisus din Nazaret. Partea a III-a 17.45 Predanii 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Fotbal: Universitatea Craiova-FC Național 21.15 Născuți la comandă 22.30 Jurnalul TVR 23.00 Film. Bufnița cenușie 1.00 Cinci minute de cultură 1.10 Jurnalul TVR (R).

Joi 28 aprilie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția 2 fără un sfert 8.20 Cinci minute de cultură 9.00 Avanspremieră 9.10 Film. Tinerete italiană 11.00 Născuți la comandă 12.20 Avanspremieră 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Dincolo de hartă (R) 14.30 Akzente 15.50 Film. Iisus din Nazaret. Partea a IV-a 17.40 Tragerile Joker și Loto 5/40 17.50 Predanii 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Telecinemateca: Sosea odată un călăreț 21.30 Olimpiadele comunicării 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Marcă înregistrată 23.20 Film. Păine și lălele 1.20 Cinci minute de cultură.

Vineri 29 aprilie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția 2 fără un sfert 8.20 Cinci minute de cultură 9.00 Avanspremieră 9.10 Film. Tinerete italiană 11.00 Garantat 100% (R) 12.00 Spectacolul lumii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 14.30 România politică 15.00 De la Cruce la Înviere. Câtece pascale 17.25 Lumină din lumină. Ediție specială 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Film. Quo Vadis 22.15 Jurnalul TVR 22.45 Film. Să nu mă uiți 0.20 Cinci minute de cultură.

Sâmbătă 30 aprilie

6.00 Ceasul deșteptător 7.30 Desene animate 8.30 Armonii în natură 9.00 Portativul piticilor 10.30 Spectacolul lumii... 11.00 Film. Micile suflute mari 13.00 Jurnalul TVR 13.15 În așteptarea luminii. Obiceiuri de Sfintele Paște 14.30 Cu Irina la cafea 15.20 Avanspremieră 15.30 Cu Irina la cafea 16.00 Fotbal: Steaua-Sportul Studențesc 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Surprize, surprize 20.10 Avanspremieră 20.20 Surprize, surprize 21.10 Surprize la puterea 99 21.20 Surprize, surprize 22.00 Așteptând Învierea 22.45 Lumină din lumină 0.05 Taverna 1.30 Jurnalul TVR (R).

Duminică 1 mai

6.00 Universul credinței 7.30 Debut 50 plus 8.25 Desene animate 9.15 Iepurașii Rock'N' Rollerii. Emisiune pentru copii. 10.15 Ulița spre Europa 10.30 ...Pe care le-am citit 10.45 Lumină din lumină. Liturgia de Paște 12.00 Cu Iisus în celulă. Concert Tudor Gheorghe 13.00 Jurnalul TVR 13.15 Supermarket de divertisment 15.00 Iepurașii Rock'N' Rollerii 16.00 Împreună de Sfintele Paști (I) 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Loto Show cu premii de miliard 21.00 Film. Nuntă a la grec 22.45 Film. Viteza maximă 0.35 Spectacolul lumii (R) 1.00 Jurnalul TVR (R).

Concert de Paști a lui Tudor Gheorghe, „Cu Iisus în celulă”

TVR

Luni 25 aprilie

7.30 Revista presei 8.10 Poftă bună! (R) 8.40 Serial (R) Întoarcere în Paradis 9.30 Arca lui Noe (R) 10.00 Minorități sub trei dictaturi (R) 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.45 Serial (R) Farmece 13.00 Desene animate 13.30 Serial Micii savanți 14.00 Împreună în Europa 15.00 Zona de conflict 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Sărută-mă, prostule! 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Zestrea românilor 18.00 Fotbal în sală: Futsal Costanța-CIP Deva 19.30 Limita de sus e cerul 20.00 Neuitatele personaj 20.30 Jurnalul TVR 20.45 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Viața Sfântului Francisc de Asissi (I) 22.35 Serial. Agenția 23.30 Magazin IT (R) 0.05 Zona de conflict (R) 0.30 Film (R) În arșița zilei.

Marți 26 aprilie

7.30 Revista presei 8.10 Serial (R) Sărută-mă, prostule! 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.45 la... și vezi. Magazin informativ 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Micii savanți 14.00 Împreună în Europa 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Sărută-mă, prostule! 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Mărturie 18.00 Serial. Soția lui Lorenzo 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Mistere și mituri ale secolului al XX-lea 20.00 Lumea de aproape 20.30 Jurnalul TVR 20.45 Jurnalul Euronews pentru România 21.00 Film. Viața Sfântului Francisc de Asissi (II) 22.35 Serial. Polițiștii de la „Blue Murder” 23.25 Auto Club (R) 23.55 Serial (R) Dragul de Raymond 0.25 Film (R) Viața Sfântului Francisc de Asissi 2.00 Serial (R) Soția lui Lorenzo.

Miercuri 27 aprilie

7.30 Revista presei 8.10 Serial (R) Sărută-mă, prostule! 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.45 Te vezi din Banat. Magazin informativ 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Micii savanți 14.00 Împreună în Europa 15.00 Zona de conflict 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Fotbal: Farul Constanța-Steaua 18.00 Serial. Soția lui Lorenzo 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Incursiune în Muzeele de Artă Britanice 20.00 Omul între soft și moft 20.30 Jurnalul TVR 20.45 Jurnalul Euronews pentru România 21.00 Film. Povestea lui Adele H 22.40 Serial (R) Colectionarul de suflute 23.30 Două roți (R) 0.05 Serial (R) Dragul de Raymond 0.30 Film (R) Viața Sfântului Francisc de Asissi.

Joi 28 aprilie

7.30 Revista presei 8.05 Coolmea distracției (R) 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.45 Magazin informativ 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Micii savanți 14.00 Împreună în Europa 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Sărută-mă, prostule! 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Sănătate naturistă 18.00 Serial. Soția lui Lorenzo 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Lumea necuvântătoarelor. Documentar 20.00 Fotbal 22.00 Film. Moise, legiutorul 23.45 Sănătate naturistă (R) 0.15 Serial (R) Dragul de Raymond 0.45 Film (R) Povestea lui Adele H.

Vineri 29 aprilie

7.30 Revista presei 8.10 Serial (R) Sărută-mă, prostule! 9.00 Tonomatul DP 2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.45 Magazin informativ 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Micii savanți 14.00 Împreună în Europa 15.00 Lecția de privit 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Sărută-mă, prostule! 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Auto Club 18.00 Serial. Soția lui Lorenzo 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Amintiri despre vedete 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.00 Serial. Umbrele întunericului 22.00 Film. Moise, legiutorul 23.45 Lumea de aproape (R) 0.15 Serial (R) Dragul de Raymond.

Sâmbătă 30 aprilie

7.30 Fantomele Dunării (R) 8.00 Buburuze și alte Găze 8.30 Steluțe pentru Europa 9.00 Universul cunoașterii 9.30 Oala sub presiune 11.00 Televiziunea, dragostea mea 12.00 Agenția de plasare 13.00 Serial. Miracole 14.00 Fotbal: Gloria Bistrița-Rapid 16.00 Via sacra 17.00 Baschet (R) 18.00 Culoarele puterii 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Serial. Amy 20.30 Jurnalul TVR 20.45 Jurnalul Euronews pentru România 21.00 Film. Moise, legiutorul (II) 22.45 Serial. Nemuritoarea 23.40 Film. 1.20 Amintiri despre vedete (R).

Duminică 1 mai

7.00 H...ora prichindeilor 8.30 Ferma 10.00 Pescar Hoinar 10.30 Arca lui Noe 11.00 Medalion folcloric 11.30 Atenție, se cântă! 13.00 Casa mea 13.30 Poftă bună! 14.00 Piersic Show 15.00 Serial. Lois și Clark – noile aventuri ale lui Superman 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Întoarcere în Paradis 17.00 Serial. Farmece 18.00 Coolmea distracției 19.00 Muzică populară 20.30 Jurnalul TVR 20.45 Jurnalul Euronews pentru România 21.00 Film. Asterix și Obelix contra lui Cezar 22.45 Concert. 0.45 Film. Totul despre Adam.

ÎN LIMBA MATERNĂ emisiune radiofonică în limba română

25 APRILIE, LUNI (Petrul Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

26 APRILIE, MARȚI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

27 APRILIE, MIERCURI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avanspremieră „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

28 APRILIE, JOI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

29 APRILIE, VINERI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avanspremieră „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

30 APRILIE, SÂMBĂȚĂ (Petrul Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: „Pe undele Europei” – magazin euroregional 15.58: Încheiere

1 MAI, DUMINICĂ (Petrul Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.50: Program special de Paști 15.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afara de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrecin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

27 aprilie 2005 (mtv ora 13.28)
Reluare: 29aprilie 2005 (m2 ora 14.27)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea de dinaintea Praznicului Învierii Domnului va evoca o scenetă interpretată de școlarii din Micherechi, cu temă pascală. Deasemenea, prezentarea importantă icoanelor în bisericile ortodoxe de către Părintele Siluan va aduce pe micile ecrane atmosfera celei mai mari sărbători a creștinătății, vestea Învierii Mântuitorului.

Realizator: Aurel Becan

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 25 aprilie 2005

16.00–16.55 Teleaudiența 16.55–17.00 Vorbiți corect 17.00–17.30 Universul culturii 17.30–18.00 Știri regionale.

Marți, 26 aprilie 2005

16.00–16.30 Cronica germană (emisiune în lb. germană) 16.30–17.30 De la om la om 17.30–18.00 Știri regionale.

Miercuri, 27 aprilie 2005

16.00–18.00 Fotbal: Farul – Steaua

Joi, 28 aprilie 2005

16.00–16.30 Orizonturi sârbești (emisiune în limba sârbă) 16.30–17.00 Pe viu (talk show pe teme de actualitate) 17.00–17.15 Exclusiv 17.15–17.30 Traio Romano 17.30–18.00 Știri regionale.

Vineri, 29 aprilie 2005

16.00–17.30 Înregistrare de la Opera Română din Timișoara: TOSCA 17.30–18.00 Știri regionale.

Sâmbătă, 30 aprilie 2005

16.00–16.15 Magazin științific 16.15–16.30 Zona IT 16.30–17.45 În prelungiri 17.45–18.00 Știri regionale.

Duminică, 1 mai 2005

16.00–17.45 Cântecul de acasă – Ediție specială de Paște 17.45–18.00 Dialog spiritual.

Cât de bine cunoști Europa?

Soluții din pag. a 13-a:

- Vatican
- Frankfurt am Main
- Luxemburg
- Brandenburg
- Danemarca
- Hamburg
- Marea Britanie
- de Spania
- Norvegia
- Coppenhaga

Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
pe www.rri.ro

Linkuri utile:

www.foaia.hu
www.romanul.hu
www.balcescu.sulinet.hu
www.ziare.com
www.astazi.ro
www.startpage.ro
www.ici.ro/romania/indexrom.html

„În această cameră îmi amintesc de traiul strămoșilor mei”

În zilele noastre moderne, este tot mai mare nevoie de păstrarea valorilor culturale strămoșești, de adunarea obiectelor vechi, cum s-a făcut în câteva localități de-ale noastre. Intrând în camera mamei lui bace Petre Sabău din Aletea, am fost copleșită de sentimente. Aerul stătut, mirosul vechi, culorile spălăcite, mi-au făcut să mă simt ca la străbunica, la Maica Puilor, cum îi ziceam, care aduna pentru mine cu atâta pasiune mărunțișurile într-o batistă sub perna ei și îmi povestea cu așa de multe emoții despre copilăria

– Când mama a murit în 1992, m-am gândit să am grijă de toate obiectele printre care a trăit dânsa, pentru a-i păstra memoria, își începe povestea conducătorul dansatorilor aleteni. – Toate lucrurile de aici au fost ai strămoșilor noștri. Maica bătrână le-a cumpărat pe toate când ea s-a măritat. Așa că originea lor este cam din 1880, când acestea au ajuns în posesia familiei noastre. După ce maica bătrână a murit în 1941, iar mama în 1992,

eu m-am hotărât să adun toate lucrurile la un loc, într-o cameră la mine acasă, ca cel puțin până când eu trăiesc să fie păstrate.

– Dacă sunt lucruri așa de vechi, trebuie să aveți mare grijă de ele. Cum le îngrijiți?

– Paturile cu „bodrog”, de pildă, abia mai stau, sunt în care nici nu mai sunt cuie sau sunt fixate cu cuie de lemn. Printre pernele acestea a dormit mama, așa că nu îndrăznesc să le spăl, pentru că mă tem că se desfac. Eu mă bucur

ei... Dar dânsa a plecat deja la cele veșnice, și au rămas în urma ei doar câteva amintiri...

Pentru a păstra acele amintiri iubite ale copilăriei, Petru Sabău s-a hotărât să colecționeze obiecte vechi și să aranjeze din ele o cameră specială, ca pe vremuri. Vizitându-l la el acasă, am stat de vorbă despre ideea „camerei-muzeu”, care înseamnă mult mai mult decât un album-foto, un disc sau un film documentar. Acolo intri să-ți întâlnești strămoșii...

foarte mult că am reușit să le adun. Deseori vin aici, stau pe bancă, mă gândesc la vremurile de demult, și mă liniștesc. Când vin în această cameră, mă cuprind amintirile legate de părinți, mă gândesc la copilărie, la traiul și greutățile prin care au trecut părinții. Și aceste lucruri nu ar trebui să le uităm. Nu ar trebui să uităm cât de greu ne-au trăit bunicii. Oamenii de azi nu se mai uită la trecut, dar nici nu-și cinstesc strămoșii și nu sunt mulțumiți nici cu ceea ce au. Strămoșii noștri, cum au putut, au avut mare grijă de toate lucrurile pe care le-au căpătat din greu. Astăzi nu mai e așa. Bătrânii noștri s-ar fi bucurat de lucrurile pe care astăzi le aruncăm la gunoi. Când eu am fost copil, oamenii făceau ornamente din pământ să aibă și ei câte ceva pe dulapuri. Lămpile le-au împodobit cu hârtie colorată să arate mai frumos. Acestea le mai am și eu. Atunci oamenii nu au

avut bani să-și cumpere din târguri, pentru că au fost foarte săraci, dar fericiți. Îmi amintesc cum mergeam cu mama la petrecere, deși nici muzică nu prea aveau la dansuri. Acestea nu le putem uita.

– Aveți și jucăriile din copilărie?

– Nu prea mi-au rămas. Am o singură bilă, făcută din beton. Pe atunci noi ne-am făcut jucăriile; cai din „cioceni” sau vaci și vioară din „tulheni”. Dar așa ceva nu mai am.

putea pune în loc de cinstesc colecția mea, dar și altele. Asociația noastră, Asociația Păstrătorilor de Tradiții din Aletea, condusă de mine, cerem de mulți ani să căpătăm de la primărie o casă țărănească, dar până acum am primit doar promisiuni. Să știți că și membrii echipei noastre de dansuri populare vin cu mare drag aici, la mine acasă. De pildă, ținem să păstrăm și tradiția aleteană, „Umblatul cu turca”, la care, după ce străbăteam

– Ce planuri aveți cu lucrurile acestea?

– Mi-am promis că voi ține de ele cât timp voi trăi. Am fost căutat și de niște cercetători din Bichișciaba care au vrut să le cumpere pe toate, însă eu nu dau nimănui nimic până trăiesc. Am doi fii, Aurel și Petru. Aurel este plecat în Florida, și nu mai știu dacă se întoarce. Petre trăiește aici la Aletea, dar el nu ține așa de mult la aceste obiecte. Eu m-aș bucura foarte mult, dacă ar fi o casă-muzeu în care s-ar

străzile orașului, ne adunam în această cameră la o mică petrecere, la o gură de „răchie”. La astfel de ocazii, ne simțim foarte bine împreună, discutând despre vremurile părinților noștri și vorbim românește. Noi cu toții suntem mai în vârstă, iar tinerii nu prea mai știu românește. Însă, noi, bătrânii ne străduim să mai vorbim limba strămoșilor, ceea ce ne unește, pe noi, pe români. Iar în acest loc ne amintim de traiul strămoșilor noștri și de copilăria noastră.

Rita Pățaș

FOAIA
românească
22 APRILIE 2005
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Toma Iova, Rita Pățaș, Ștefan Crâsta. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@axelero.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2005: 3 luni 912 forinți; 6 luni 1824 forinți; 1 an 3648 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.